Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 43 (2045) ♦ Середа, 10 березня 1999 року ♦ Ціна договірна

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого»

За визначні особисті заслуги перед Українською державою в галузі державного будівництва, вагомий внесок у розвиток законодавчої бази України **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» V ступеня Голову Верховної Ради України ТКАЧЕНКА Олександра Миколайовича.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 6 березня 1999 року.
№233/99.

Парламентська хроніка

Хто повторить подвиг Геракла?

Ранкове і денне засідання 9 березня

На початку пленарного засідання народні депутати тепло привітали з 60-річчям Голову Верховної Ради Олександра Ткаченка.

З інформацією про стан підготовки до проведення весняно-польових робіт у 1999 році на дні уряду у парламенті виступив міністр агропромислового комплексу Борис Супіханов.

(Закінчення на 2-й стор.).

10 березня

✔ *1861 р. У Петербурзі помер Тарас Шевченко.*

✔ *1878 р. У Женеві за сприяння «Громади» видрукувано кишенькове видання «Кобзаря».*

✔ *1933 р. РНК УРСР ухвалила постанову про організацію державних університетів.*

✔ *1940 р. Німеччина вдерлася до країн Бенілюксу.*

✔ *1992 р. Україну прийнято до Північноатлантичної ради співробітництва.*

На побачення із синами

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

привіз у Боснію 27 солдатських матерів міністр оборони України і залишив там свого сина

Цього березневого ранку над горами Боснії летіли птахи, а не кулі. В долині цвіли абрикоси. Лив дощ і не було війни. І все ж таки вона незримо була присутня в обгорілих деревах уздовж дороги, у зруйнованих будинках, у плямистих бетеерах з білими літерами СФОР (стабілізаційні війська)...

(Закінчення на 16-й стор.).

Офіційно

«Обніміться ж, брати мої»

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, Президент України Леонід Кучма і Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко відвідали вчора київський музей імені Т. Шевченка, поклали квіти до пам'ятника Кобзарю. Президент вручив премії лауреатам Державної премії імені Т. Шевченка за 1999 рік.

(Закінчення на 3-й стор.).

Пані У І взяла із собою дощ

Позавчора до Києва прибула віце-прем'єр Держради КНР пані У І. Наступного ранку відбулися її переговори з С. Тигипком, а сьогодні — зустріч з Л. Кучмою та В. Пустовойтенком. Одна з цілей візиту — зрушити з місця проблему дисбалансу двосторонньої торгівлі між Україною та Китаєм. Одразу після прибуття високої гості у Києві почався щедрий весняний дощ. Це добра прикмета.

(Закінчення на 4-й стор.).

Репортаж

Жіночий день у казенному домі

Багато разів збиралася побувати в жіночій тюрмі. Але, запланувавши поїздку до Чернігівської жіночої виправно-трудової колонії, я навіть не уявляла собі, який фортель викине доля.

А сталося ось що. Зайшовши до однієї з житлових секцій, що нагадувала східний базар з його багатоголоссям і галасом, я помітила незнайомку, котра впритул роздивлялася мене. Навколо вирувало життя, ув'язнені готувалися до обіду, бігали на помивку до душових кімнат, які наповнювали гарячою парою все приміщення. А жінка стояла й дивилася, і від цього мені, зізнаюся, стало ніяково.

(Закінчення на 14-й стор.).

Душа і совість трудового народу

3

Держава і право

5-12

❍ *На відзнаку 185-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка в Ужгороді відкрито пам'ятник Кобзареві.*

❍ *Прем'єр-міністр В. Пустовойтенко розпорядився відключати електроенергію всім категоріям споживачів, що мають заборгованість з її оплати.*

P.S.

Квіти — до пам'ятника Кобзарю

У номер

✔ Київ

Боржник? Сиди без світла!

Долю підприємств, які заборгували за тепло, світло й газ, відтепер вирішуватиме спеціальна комісія, створена на урядовому рівні. Їй приписано не лише стежити за вчасним поповненням розрахункових рахунків, а й визначати кандидатів на від'єднання від зручностей цивілізації. Ними можуть стати будь-які підприємства та організації (незалежно від форм власності і відомчої приналежності), що мають борги.

Під час зустрічі Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка з представниками Атомпрофспілки, які поінформували главу уряду про рішучість атомників й далі проводити акції протесту аж до повернення всіх боргів у зарплаті, названо й дату початку роботи комісії — 9 березня. А 10 березня уряд обіцяє звітувати про перші результати уже вжитих заходів, зокрема пошук бюджетних коштів для кредиту Міністерству енергетики. На виході — й низка постанов Кабміну, покликаних стабілізувати фінансово-економічний стан галузі. Вирішено також повернути у функціональне міністерське управління всі обленерго, які перебували в регіональному підпорядкуванні.

Євген Марчук проти кланів

Лише п'ять мільйонів гривень виділено на погашення заборгованості у зарплаті замість суми в один мільярд гривень, передбаченої державним бюджетом. Про це повідомив голова Комітету з питань соціальної політики та праці Євген Марчук на зустрічі з учасниками форуму Всеукраїнського громадського об'єднання «Україна в XXI сторіччя — з Євгеном Марчуком», що відбулася в Харкові. Екс-прем'єр заявив також, що ситуація з виплатами заборгованостей не зміниться, якщо в державі не буде наведено порядок. Одним з базових завдань Євген Марчук визначив «розгром і знищення політико-кримінальних кланів». Він, як один з претендентів на участь у виборах на посаду Президента України в жовтні нинішнього року, повідомив також, що має намір назвати в ході кампанії кандидатуру, яку пропонуватиме на посаду прем'єр-міністра в разі перемоги.

У чергу по зарплату шикуйся до ВБ

До Києва прибула комісія Всесвітнього банку на чолі з директором ВБ по Україні та Білорусії Полем Сігельбаумом. Мета — уточнення плану роботи Всесвітнього банку в Україні. Нагадаємо, що каменем спотикання у співробітництві Києва з ВБ стала вимога останнього збільшити плату за комунальні послуги в країні, а також підвищити ціни за проїзд у громадському транспорті. Верховна Рада свого часу наклала вето на ці вимоги. Тепер Президент України передав справу на розгляд до Конституційного суду. Якщо ВБ через Леоніда Кучму та КС все-таки «дотисне» це питання і квартплата зросте, то слідом за руками обивателя, які вже давно опустилися, похнюпиться й голова, в якій просто не вкладається, як держава може брати ще більше, нічого натомість не даючи. Чи, може, зарплату українцям платитиме Всесвітній банк?

Рух переміг себе

Схоже, миру у благородному рухівському сімействі очікувати не випадає. Другий етап 9-х всеукраїнських зборів НРУ, який відбувся 7 березня, засвідчив: розбори буде перенесено на рівень Міністерства юстиції.

В'ячеслав Чорновіл у своєму виступі заявив: «Залишилося найважче — перемогти себе». Йому особисто це зробити не вдалося, а Рух, за всіма ознаками, таки переміг себе. Бо в цій ситуації тепер невідомо, який Рух висуватиме і підтримуватиме Геннадія Удовенка як кандидата у Президенти. Зрештою, який з них зостанеться Народним рухом, а який визнають нелегітимним.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Хто повторить подвиг Геракла?

Ранкове і денне засідання 9 березня

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Він охарактеризував тяжкий стан, що склався у сільському господарстві, коли з осені не виорано майже 4 млн. гектарів угідь, катастрофічно скорочується поголів'я великої рогатої худоби, падають урожаї зернових і технічних культур, не вистачає добрив і гербіцидів. Міністр поінформував про виконання заходів, намічених Кабміном щодо подальшого розвитку сільського господарства.

Міністр зазначив, що під час виконання цієї постанови намітилися певні позитивні зрушення. Наприклад, це стосується забезпечення весняно-польових робіт пальним.

Дещо поліпшиться цього року постачання техніки і добрив. Тракторів, наприклад, уже у першому кварталі надійшло більше тисячі, тоді як за весь 1998 рік селяни одержали трохи більше 300 тракторів.

Проведено реструктуризацію боргів. Буде списано понад 600 млн. гривень.

З інформацією виступили також голова Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Олександр Мороз і голова Рахункової палати Валентин Симоненко.

Було підкреслено, що в інформації уряду немає основних показників, які характеризують стан у сільському господарстві, зокрема фінансове становище. Сьогодні на рахунках понад 90 відсотків сільгосппідприємств нема жодної копійки. Вони — банкрути. Так само банкрути і банки, які їх обслуговують.

Це основні причини занепаду села. Економіку руйнують бартерні форми економічних відносин.

Майбутній урожай заставлено й перезаставлено. Різко загострюється ситуація із забезпеченням технікою. На сільськогосподарських роботах працюють на 200 тисяч тракторів менше, ніж 7 років тому. Слід ужити кардинальних заходів для випуску вітчизняної сільськогосподарської техніки. Тим часом уряд не припиняє закупівлю такої техніки за кордоном.

Майже нічого не робиться в державі для кредитування сільськогосподарського виробництва. Адже збитки, як свідчить статистика Рахункової палати, щорічно у сільському господарстві становлять понад 3 млрд. гривень. Це — фантастична сума. Тим часом на підтримку села цього року виділяється 300 млн. гривень, що катастрофічно мало, але й ці кошти використовуються не за призначенням.

В обговоренні звіту уряду взяли участь керівники всіх парламентських фракцій. Обговорення вийшло за рамки питання про стан підготовки до весняно-польових робіт.

Народні депутати всебічно аналізували причини глибокої і системної кризи у сільському господарстві, коли село опинилося без державної підтримки, державного замовлення, в умовах невідповідності цін на сільськогосподарську продукцію, непосильного податкового тягаря, коли селяни впродовж півроку не бачать живих грошей, а пенсіонери не одержують пенсії.

Багато депутатів, крім економічного аналізу, давали і політичну оцінку становища на селі, пов'язуючи її з наступними президентськими виборами. Більшість промовців були одностайної думки: щоб вивести село з кризи, необхідні кардинальні зміни в економічній політиці. Хто здійснить подвиг, який можна прирівняти до подвигу Геракла, що за одну ніч вичистив авгієві стайні?

Самі депутати і відповіли на це запитання: тільки народ, який повинен обрати нового Президента і змінити політику.

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, підбиваючи підсумки дискусії, сказав:

— Невідомо, хто здійснюватиме подвиг, кого народ обере Президентом, але ясно одне: якщо буде зірвано весняно-польові роботи, не виорано, не посіяно, то люди не простять ні Президенту, ні депутатам.

На засіданні за основу було прийнято розгорнуту постанову.

Цього тижня народні депутати працюватимуть у комітетах.

Анатолій КАРАСЬ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Балаканиною врожаї не вирощують

Думки з приводу

9 березня на дні уряду розглянуто інформацію Кабінету міністрів про стан підготовки до проведення весняно-польових робіт нинішнього року. Важливість питання очевидна. Та головне — результативність. Чи можна чекати якихось реальних наслідків від проведення цього заходу? З цього приводу висловилися:

Іван Плющ, фракція НДП:

— Все залежить від того, хто як сприйме передбачені урядом заходи і як поставиться до їх виконання. Розгляд цього питання у попередні роки зводився до визначального — треба допомагати. Сільськогосподарським виробникам з боку держави. А запитайте наших товаровиробників будь-якої форми господарювання: після таких ось розглядів їм хтось хоч копійку дав? Не давали! Але кошти виділяли. То де вони, куди поділися?

Тепер кажуть — допомагатимемо ресурсами. А хто їх купуватиме, за якою ціною? Відповіді немає.

А реальна форма допомоги — надання коштів цільового спрямування: під зафрахтовану продукцію або якісь вексельні зобов'язання, виконання яких цілком прогнозовані. І друге: треба рішуче відсікти безліч проміжних ланок між державою і товаровиробником. Нині вони, нічого не виробляючи, паразитують за рахунок і держави, і товаровиробників. Тож треба поєднати виробника і державу прямими безпосередніми контактами. Інакше все і далі тонутиме у трясовині балаканини. А врожаїв балаканиною ще ніхто не вирощував...

Іван Кірімов, фракція «Незалежні»:

— Із сьогоднішнього дійства висновок напрошується однозначний — реальної віддачі сільськогосподарському виробникові, як і в попередні роки, сподіватися марно. Архіважливу проблему у черговий раз «забалакали».

Щоб реально допомогти АПК, днів уряду замало. Треба не бідкатися з приводу сотень тисяч незораних та незасіяних гектарів, а дбати про надання пільгових довгострокових кредитів селу, виплати зарплати, якої селяни не бачать по 2-3 роки.

І ще один парадокс: КСП селянам гроші винні, тоді як держава КСП нічого не винна! Чому? Бо усі зароблені кошти йшли і йдуть на придбання техніки, пального, добрив, посівного матеріалу тощо. А на зарплату нічого не залишається.

Вважаю, що нині вихід полягає саме у наданні селу довгострокових кредитів на пільговій основі і щоб вони спрямовувалися саме на розвиток виробництва...

Йосип Вінський, фракція «Лівий центр»:

— Вже стало традицією напередодні весняно-польових робіт проводити тематичні дні уряду. І що ж? Постанови приймають в цілому правильні. Але, на жаль, до виконання їх досі ніхто не брав. Напевне, така сама доля спіткає і нинішні рішення. До речі, в інформації уряду про виконання торішньої постанови не сказано нічого. Тому чекати якихось конструктивних змін щодо АПК практично не доводиться. А шкода....

Іван ДМИТРЕНКО.

Треба поєднати виробника і державу

Душа і совість трудового народу

...А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить;
Та добре вигострить сокиру —
Та й заходиться вже будить.

Точка зору

У дні відзначення 185-річчя від дня народження Т. Шевченка з особливою силою відчуваються спрямовуючі імпульси його духовної спадщини, які додають людям сил у боротьбі за краще життя. І це цілком закономірно. Адже вся творчість нашого славного земляка, його ідейні переконання сповнені глибокого співчуття до людини праці, пронизані непохитною вірою у грядуще визволення трудящих з-під гніту експлуататорів. Сповідуючи ідеали людського щастя, поет змушений був писати про людські страждання, про соціальну несправедливість. Писати і боротися. Таку важку ношу взяв він на себе свідомо і проніс її через усе життя з гідністю і мужністю.

Пізнавши замолоду в своєму нелегкому житті силу людської солідарності, що визволила його з неволі кріпацтва, Т. Шевченко не шкодував «братньої сльози» і співчуття до поневолених народів, виявляв щирі симпатії і дружні почуття до передових синів Росії, польських революціонерів, до талановитого актора-негра.

Уся творчість поета позначена прагненням просвітити знедолені, темні і розрізнені маси, підняти їх до розуміння необхідності об'єднатися, подати один одному «руку і серце чисте». Особливо гостро усвідомлював Шевченко необхідність згуртування єдинокровних слов'янських народів. Його історичною і поетичною уявою змальовано картину визволеного слов'янського світу:

І брат з братом обнялися
І проговорили
Слово тихої любові
Навіки і віки!
І потекли в одне море
Слов'янськії ріки!

У міру того, як творчість Шевченка дедалі більше проймалася інтернаціоналістськими мотивами, зростало і її значення для революційного руху. Його заклик рвати кайдани гніту й експлуатації знайшов широкий відгук насамперед у середовищі революційних демократів, народників, серед робітників. Волелюбні шевченківські ідеї, за словами Самеда Вургуна, «зробили його вогненні вірші близькими і рідними всім народам».

На гнівній поезії Кобзаря, так само, як і на творах Пушкіна, Лермонтова, Міцкевича, гартувалася воля цілих поколінь борців. Вона живила дух тих, хто під керівництвом створеної Леніним партії більшовиків штурмував цитадель царизму і прокладав людству дорогу до нового життя. Тернистими шляхами прийшов «Заповіт» Шевченка під знамена Великого Жовтня і разом з «Інтернаціоналом» став символом боротьби народів за соціальну і національну гідність.

Але духовного вождя в Кобзареві розглядів не тільки знедолений люд, а й вгодовані пани і підпанки, які намагалися використати його незаперечний авторитет серед народу для своїх вузькокласових інтересів. Однак вони отримали такого ляпаса, відлуння від якого чується й досі:

По закону апостола
Ви любите брата!
Суєслови, лицеміри,
Господом прокляті.
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу.

При цьому Шевченко застерігав:

Не завидуй багатому:
Багатий не знає
Ні приязні, ні любові —
Він все те наймає.

З цього приводу особливу актуальність має написана понад сто років тому праця М. Драгоманова «Шевченко, українофіли і соціалізм», в якій він з гірким сарказмом зазначав, що всі, хто брався писати про Шевченка, «перш усього думали про себе, і кожен перевертав Шевченка, як йому на той час було треба». У передмові до львівського видання цієї книги в 1906 році Іван Франко дуже схвально оцінив її саме за те, що вона руйнувала безтямний релігійно-націоналістичний культ Шевченка серед частини тодішньої інтелігенції.

Усім своїм життям і творчістю Т. Шевченко доводить неспроможність і сучасних «провідників нації», які намагаються кон'юнктурно стригти його «під горщик» своєї лицемірної філософії, використовуючи його ім'я як ширму для прикриття власних діянь, які не мають нічого спільного з втіленням у життя мрії поета про «оновлену землю», про кращу долю українського народу.

Незліченні портрети і бюсти Шевченка з рушниками у розкішних кабінетах та офісах вгодованих чиновників усіх рангів вже не можуть сховати справжнього ставлення цих президентових горе-«державотворців» до свого народу і до самого Шевченка. Однією рукою молячись на його світлий образ, другою вони разом зі своїми чужоземними спільниками розпинають власний народ, знімаючи останню свитину з наших батьків, братів, сестер і дітей. Присмоктавшись ненаситними щупальцями до знесиленого організму держави, «нові українці», користуючись безкарністю і благословенням нинішніх можновладців, «розбудовують» власне благополуччя. В оцінці такого ганебного стану нинішнього українського суспільства сучасного звучання набувають рядки, написані Шевченком ще у 1844 році:

А той щедрий та розкошний,
Все храми мурує;
Та отечество так любить,
Так за ним бідкує,
Так із його, сердешного,
Кров, як воду, точить!...
А братія мовчить собі,
Витріщивши очі!
Як ягнята: «Нехай, — каже, —
Може, так і треба».

Але поезія Шевченка не дає людям заснути духовно, змиритися зі становищем мовчазних і слухняних рабів:

... А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить;
Та добре вигострить сокиру —
Та й заходиться вже будить.
А то проспить собі небога
До суду божого страшного!
А панство буде колихать,
Храми, палати муровать...

Хоч би як намагалися сучасні пани використовувати святе ім'я Кобзаря для утвердження в свідомості людей принципів капіталістичної моралі, національної обмеженості і соціальної байдужості, нічого з їх нікчемних потуг не вийде. Бо Шевченко, вийшовши з глибин простого народу, пізнавши разом з ним горе і страждання, ніколи не був і не міг бути захисником зажерливого панства, а тим паче — його панських ідеалів. В очах поколінь автор безсмертного «Кобзаря» був, є і завжди буде душею і совістю трудового народу, його гаслом у боротьбі проти гноблення і несправедливості.

Поезія Шевченка і сьогодні кличе покривджених трударів до боротьби за свої права, нагадує ставленикам нинішнього режиму в центрі і на місцях, що неминуче настане час відповідати перед народом за скоєні злодіяння. І чи не тому періодично влаштовуючи показушні акції, засвідчуючи свою наскрізь фальшиву любов і шану до Шевченка, сучасні правителі так і не спромоглися видати масовим тиражем «Кобзаря», боячись, напевне, поширення його революціонізуючого слова в масах.

Сьогодні в Черкасах — обласному центрі, а також у райцентрах Шевченківського краю у книжкових магазинах ось уже кілька років відсутні такі звичні за радянських часів «Кобзарі». Натомість один із горілчаних заводів області налагодив розлив горілки «Кобзар», частуючи нею мешканців і гостей Черкащини.

Не менш показовим є і ставлення нинішньої влади до вшанування пам'яті Шевченка, місць, пов'язаних з його життям і творчістю. Насамперед це стосується святині українського народу — державного заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» у Каневі, колектив якого животіє без зарплати, палива і коштів на нормальне функціонування меморіального комплексу (можливо, до ювілею щось і перепаде. — **Авт.**). Водночас Черкаська обласна адміністрація не шкодує грошей на євроремонт губернаторського офісу, оновлення парку персональних іномарок, створення придворних засобів масової інформації тощо.

Характерна особливість духовної спадщини Т. Шевченка полягає в тому, що вона ніби глибшає й оновлюється, стає дедалі потрібнішою людям саме на крутих поворотах історії. Так є й тепер, у час, коли Україна своїми недолугими правителями підведена до прірви, до межі, за якою — небуття. Тому мудрість та вогонь поезії, як і життєвий подвиг нашого всесвітньо відомого земляка, відіграють сьогодні надзвичайно важливу роль у консолідації здорових сил суспільства в боротьбі за зміну нинішнього збанкрутілого антинародного курсу держави.

Орієнтиром у цій многотрудній справі для комуністів, усіх чесних людей України є зроблений Т. Шевченком пророчий висновок про те, що «Ідея про комунізм не одна тільки пуста Ідея, не глас волаючого в пустелі, а що вона сприйнятлива до теперішнього життя. Честь і слава поборникам нової цивілізації». Ці написані півтора століття тому рядки дають нам право без будь-якої натяжки називати Шевченка своїм сучасником. І саме як сучасник він живе серед нас.

Володимир ЄЩЕНКО,
народний депутат України,
перший секретар
Черкаського обкому Компартії України.

Черкаси—Канів—Київ.

«Обніміться ж, брати мої...»

Святково відзначили в Україні 185-ту річницю від дня народження Тараса Шевченка

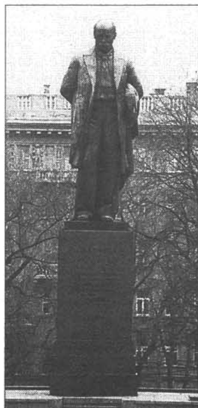
(Початок на 1-й стор.).

У бібліотеках, вищих і середніх навчальних закладах, клубах і палацах культури, повідомляє кореспондент ДІНАУ, відбулися ювілейні вечори, зустрічі з літераторами, шевченківські читання, відкрито виставки. Підніжжя пам'ятників Тарасові Шевченку прикрасили корзини яскравих квітів — данина сердечної поваги і народної любові до Кобзаря.

Широко відзначили цю світлу подію земляки славного сина нашого народу. Вийшла друком монографія Зінаїди Тархан-Берези «Святиня», що розповідає про історію Національного музею-заповідника Тараса Шевченка. Цікавими матеріалами поповнилися експозиції багатьох музеїв на батьківщині Кобзаря.

Столиця України відзначила 185-ту шевченківську річницю відкриттям Всеукраїнської художньої виставки. У живописних полотнах, скульптурах, графічних творах знайшли мистецьке відображення життя і творчість Тараса Шевченка, краса рідної землі. Численні заходи — виставки, зустрічі, концерти — присвятили ювілею Національний музей Тараса Шевченка, меморіальні будинки-музеї Кобзаря. «Співець народної долі» — так назвали шевченківський вечір співробітники Національної парламентської бібліотеки. У ній, а також у Національній бібліотеці України імені В. Вернадського, інших книгозбірнях столиці відкрито книжково-ілюстративні виставки, які розкрили яскраві сторінки життя і творчості великого поета і художника.

У вінок пам'яті і всенародної любові до великого Кобзаря долучив яскраві фарби й урочистий

вечір з нагоди 185-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка, який відбувся у Національній опері України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
«Про присудження Державних премій України імені Тараса Шевченка 1999 року»

На підставі подання Комітету із Державних премій України імені Тараса Шевченка **постановляю:**

1. Присудити Державні премії України імені Тараса Шевченка 1999 року:

БІЛИКУ Івану Архиповичу, КИТРИШУ Михайлу Єгоровичу, ОМЕЛЯНЕНКУ Василю Онуфрійовичу, майстрам народного мистецтва, — за цикли творів опішнянської кераміки.

БУЙМИСТЕРУ Валерію Григоровичу, артистові, — за концертні програми 1993—1998 років: «Шевченкіана», «Українські композитори сучасності», «Італійська музика», «Німецька музика».

ГАВРИЛЕЦЬ Ганні Олексіївні, композиторові, — за музично-сценічне дійство «Золотий камінь посіємо».

КРЕМЕНЮ Дмитру Дмитровичу, письменникові, — за збірку поезій «Пектораль».

МЕРЗЛІКІНУ Миколі Івановичу, режисерові-постановнику, ЩЕРБАКОВУ Ігорю Володимировичу, композиторові, — за виставу «Пастка для Відьми» у Київському державному музичному театрі для дітей та юнацтва.

НАЛИВАЙКУ Дмитру Сергійовичу, літературознавцеві, — за книгу «Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI-XVIII ст.».

ПАТИКУ Володимиру Йосиповичу, художникові, — за серію робіт «Земля Шевченка» та твори останніх років.

2. Присудити Малу Державну премію України імені Тараса Шевченка 1999 року:

МАЗУРУ Богдану Миколайовичу, скульпторові, — за пам'ятники Сергію Параджанову у м. Києві та «Ангел скорботи» у м. Хмельницькому.

3. Установити на 1999 рік розмір Державної премії України імені Тараса Шевченка вісімнадцять тисяч гривень кожна та розмір Малої Державної премії України імені Тараса Шевченка — дев'ять тисяч гривень.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 березня 1999 року.
№229/99

Хроніка. Факти. Події

✔ Багдад

По Хусейну точковим ударом

Президент Іраку Саддам Хусейн дивом залишився живим після нальоту американської авіації на Багдад. Єгипетське інформаційне агентство «МЕНА» повідомило, що палац президента Іраку в передмісті Багдада було піддано удару американської авіації через кілька хвилин після того, як його залишив Саддам Хусейн. За відомостями агентства, іракський керівник прибув у цей район, аби на місці ознайомитися з руйнуваннями, завданими ударами американської та британської авіації у грудні минулого року.

✔ Белград

Ласкаво просимо, але тільки не іноземні війська

Президент СРЮ Слободан Милошевич підкреслив, що політичний договір щодо Косова не повинен втілюватися в життя шляхом розміщення в краю іноземних військ. Як повідомляє агентство «Танюг», про це Милошевич заявив на зустрічі з міністром закордонних справ ФРН Йошкою Фішером, який перебуває тут з візитом. СРЮ рішуче виступає за політичне врегулювання косовської проблеми та на основі поважання суверенітету і територіальної цілісності СРЮ.

✔ Бразилія

Грошики невдовзі будуть

Міністр фінансів Бразилії Педро Малан оприлюднив зміст меморандуму про взаєморозуміння в економічній політиці, який підписано урядом Бразилії і МВФ. Відповідно до досягнутої в листопаді минулого року угоди МВФ мав був надати Бразилії кредит 41,5 млрд. доларів США. Проте у зв'язку зі значним знеціненням реала реалізація цієї угоди стала неможливою. На початку лютого почалися переговори щодо надання другого траншу кредиту на суму 9,3 млрд. доларів. Як очікують, цей транш надійде до Бразилії наприкінці березня або на початку квітня.

✔ Афіни

Правду. І нічого, крім правди

Парламент Греції обговорить 12 березня пропозицію депутатів правлячої партії «Всегрецький соціалістичний рух» (ПАСОК) про створення парламентської комісії для розслідування фактів у справі щодо курдського лідера Абдуллаха Оджалана. У тексті документа сказано, що в'їзд Оджалана до Греції, його перебування в грецькому посольстві в Кенії та захоплення турецькими підрозділами спеціального призначення в аеропорту Найробі викликали «серйозне занепокоєння громадськості країни». Правляча партія та уряд наполягатимуть на необхідності сповна з'ясувати правду про цю справу.

✔ Київ

Пані У І взяла із собою дощ

(Початок на 1-й стор.).

Погодьтеся, символічно, що китайську урядову делегацію, яка прибула до Києва в Міжнародний жіночий день, очолює жінка. Виходить, і східні жінки, які традиційно далекі від ідей емансипації та фемінізму, не втрачають нагоди позмагатися з чоловіками на політичній арені. І роблять це доволі успішно. Делегація Китаю на чолі з У І, окрім зустрічей з офіційними особами, відвідає також інститут Патона й швейну фабрику Михайла Вороніна. Заплановано виступ пані У І перед підприємцями України й КНР.

Пані У І вітають у Бориспільському аеропорту китайські промисловці, котрі мають ділові інтереси в Україні.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ», агентства «Сіньхуа» та інших зарубіжних агентств. Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Російські комуністи звалили Березовського

Чи не впаде з ним і СНД?

Отож наприкінці минулого тижня Борис Єльцин без узгодження з колегами—президентами країн СНД відправив виконавчого секретаря Співдружності Бориса Березовського у відставку. Із формулюванням «за регулярні дії, що виходять за межі повноважень...». Про цю новину глави держав СНД довідалися з повідомлень телевізійних новин. Москва вже вкотре дала зрозуміти, хто в есендівському домі господар.

Хоча відповідно до статуту СНД усі рішення приймаються колегіально і Борис Абрамович був не російським, а міжнародним чиновником. Борис Єльцин, як вважають у Баку, Тбілісі, Астані та інших постражданських столицях, мав з ними порадитися. Тим паче що не за горами й черговий саміт.

У зв'язку з відставкою Березовського передусім опинився в незручному становищі президент Азербайджану Гейдар Алієв: саме в Баку прибув у п'ятницю з робочим візитом Борис Березовський, і на 10 годину ранку було заплановано його зустріч з азербайджанським лідером. Але провів її Березовський як... не зовсім виконавчий секретар СНД. Уже як приватна особа. Обурений Алієв потім заявив: глави держав СНД разом обговорювали і приймали рішення щодо призначення Березовського на цю посаду, і якщо постають якісь питання, треба їх обговорювати лише спільно. «Не можна, — сказав він, — перетворювати СНД на одну велетенську державу, я маю намір розібратися в ситуації». Втім після численних телефонних переговорів примирилися в есендівських столицях з волюнтаризмом Бориса Єльцина.

За всім цим скандалом чітко видно руку прем'єр-міністра РФ Євгена Примакова. Як відомо, Березовський був найактивнішим критиком дій теперішнього російського уряду, а в підконтрольних йому ЗМІ друкувалися матеріали про корупцію високопоставлених чиновників кабміну. Втім Примаков був змушений влаштувати відставку Березовського на користь комуністів і під їхнім тиском. Геннадій Зюганов виступив з ультиматумом: якщо Борис Єльцин «прибере» з уряду комуністів-міністрів, то компартія легальним шляхом прийде до влади вже нинішнього року. Лідер КПРФ заявив, що він не боїться дострокових парламентських, президентських виборів, адже нинішній антинародний режим себе цілком дискредитував. Він закликав на заводах і фабриках створювати страйкові комітети, звернувся до армії недопустити розвалу країни. Політичні погрози комуністів почули в Кремлі, ну а Борис Березовський був останнім олігархом, який впливав на політичні процеси в Росії. Відставка Березовського лише свідчить про те, що офіційна Москва примирилася: долю держави визначатимуть комуністи, а СНД займе місце на геополітичному кладовищі колишнього СРСР.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Москва погрожує Грозному

Війна ще свіжа у пам'яті. Невже це повториться?

Відносини між Москвою і Грозним знову гранично напружені. Причиною стало викрадення представника МВС Росії в Чечні Геннадія Шпигуна. Міністр внутрішніх справ РФ Сергій Степашин пообіцяв: «Якщо Шпигуна не буде звільнено найближчим часом, я... поставлю перед Радою безпеки і урядом РФ питання про необхідність вжити якнайжорсткіші заходи для забезпечення правопорядку і безпеки у Північно-Кавказькому регіоні». Тож слід очікувати нової війни? Сподіватимемося, що ні. Але на екстреному засіданні Державної ради Чечні прийнято рішення про приведення у підвищену боєготовність збройних формувань республіки. Всім п'ятьом командувачам фронтів, за словами віце-президента Чечні Ваха Арсанова, передано секретні пакети з планом дій «в разі військової агресії».

Однак радник повноважного представника президента РФ у Чечні Анатолій Чернишов вважає, що приводів для занепокоєння немає: це «кримінальна ситуація, котру буде швидко розв'язано».

Слідчі органи Чечні розробляють кілька версій викрадення. Серед них найвірогідніші дві: генерала викрадено з метою одержання викупу або викрадачі мають намір обміняти його на двох чеченських жінок, засуджених за терористичний акт у П'ятигорську, повідомляє ІТАР-ТАКС.

А камінь спотикання залишився...

Починалося все так вдало: правляча коаліція пообіцяла реформувати закон про громадянство, зокрема надати можливість іноземцям у ФРН мати два паспорти. Попередник нинішнього бундесканцлера Гельмут Коль не вважав за можливе навіть обговорювати цю тему. Закон не допускав жодних винятків: той, хто бажав отримати громадянство ФРН, мав офіційно відмовитися від громадянства батьківщини.

Правляча коаліція — Соціал-демократична партія Німеччини і «Союз-90/зелені» — у своїй програмі передбачила зміни в цьому законодавстві й підготувала проект нового закону. У країні нині мешкає 7,4 млн. іноземців: якщо навіть половина з них стане громадянами Німеччини, то на наступних виборах вони проголосують за тих, завдяки кому одержали бажаний паспорт. Не міг не розуміти цього й опозиційний блок «ХДС-ХСС», лідери якого заявляли: «Неприпустимо, щоб Німеччина перетворилася на прохідний двір!». І запропонували провести всенародний референдум або принаймні збір підписів проти запровадження подвійного громадянства іноземцям. Бундесканцлер Герхард Шрьодер лише відмахнувся: «Нехай збирають, ми й без опозиції проведемо закон у бундестазі».

«Червоно-зелена» коаліція справді спочатку мала в парламенті та бундесраті сталу більшість. Шансів зірвати реформу опозиція практично не мала. Крім того, її рішення провести референдум суперечило конституції країни. Але Г. Шрьодер явно недооцінив політичних опонентів, які вирішили закинути пробний камінчик у колодязь громадської думки: що скажуть німці, які й досі не надто стримано ставляться до іноземців?

Тож Герхарду Шрьодеру і його команді доведеться шукати компромісів і йти на поступки. Уже тепер відомство внутрішніх справ Отто Шилі працює над відповідними корективами до законопроекту про громадянство. Утім, стверджують навіть оптимісти, ті, хто мав надію стати німцем, а тим паче — одержати «доппель-пас», можуть розпрощатися з нею...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Бонн.

«Жовтій» пресі шведи не довіряють, та читати полюбляють

Недавно у Швеції провели опитування громадської думки, яке було присвячене надійності засобів масової інформації. Результати дуже цікаві.

З'ясувалося, що з найбільшою довірою шведи ставляться до ранкових газет. Їм віддають перевагу 57 відсотків опитаних. На другому місці — телебачення: на його користь висловилися 49 відсотків. На третьому — радіо (45 відсотків). Наступні — профспілкові видання (35 відсотків) і текстова служба інформації ТБ.

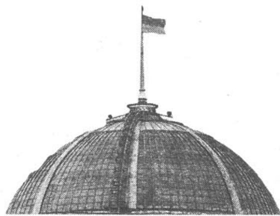
Як бачимо, до п'ятірки найкращих не ввійшли вечірні газети. У Швеції, як і в інших західних країнах, вони переважно спеціалізуються на скандальних історіях. Звичайно, люди їх купують, адже вони містять чимало різноманітної інформації, проте ступінь довіри до цих видань невисокий — 8 відсотків.

Та ось цікаво: саме у «скандальних» газет найбільші наклади. Наприклад, у вечірньої «Афтонбладет» понад 400 тисяч примірників...

Організатори опитування зі служби «Сіфо» запитували й про довіру до Інтернету, інформацією якого користуються дедалі більше людей у багатьох країнах світу. Однак Інтернету поки довіряють лише 4 відсотки шведів.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законодавчі акти, статті народних депутатів, коментарі, аналіз, прогноз

Сім законів для АПК

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин

Законопроекти «Про гарантування захисту економічних інтересів та поліпшення соціального забезпечення селян-пенсіонерів, які мають право на земельну частку (пай)», «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» щодо зміни ставок ввізного мита на рибу (до другого читання) і «Про виноградарство та виноробне виробництво» розглянуто на засіданні Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин.

Дискусія розгорнулася довкола законопроекту «Про гарантування захисту економічних інтересів та поліпшення соціального забезпечення селян-пенсіонерів, які мають право на земельну частку (пай)», внесеного до Верховної Ради Президентом з одночасним виданням відповідного указу.

Комітет дійшов висновку, що законопроект не відповідає низці чинних законодавчих актів, передовсім законам «Про колективне сільськогосподарське підприємство», «Про власність», «Про підприємства України», «Про господарські товариства». Народні депутати не погодилися з мінімальним розміром оплати за оренду земельного паю, вважаючи її заниженою. Висловлювалися також побоювання, що прийняття такого закону дасть змогу «відсікти» селян-пенсіонерів від Пенсійного фонду, тобто припинити виплату їм державних пенсій. Окрім того, цей законопроект порушує конституційні права громадян, задекларовані у статті 13 Конституції. На думку депутатів, буде порушено права суб'єктів права власності й господарювання (поділ селян, які мають земельний пай на пенсіонерів та працюючих). Водночас окремі депутати підкреслювали, що законопроект дасть змогу поліпшити добробут селян-пенсіонерів, тому його доцільно не відхиляти, а доопрацювати. Проте голосування показало, що законопроект комітетом не підтримано.

Не знайшов підтримки в комітеті і законопроект «Про виноградарство та виноробне виробництво», внесений народним депутатом Світланою Друзюк. Адже зазначений проект, на думку депутатів, не вносить істотних новацій у цю галузь, більшість положень уже врегульовані чинним законодавством або мають бути предметом регулювання інших нормативно-правових актів. Окрім того, в комітеті перебуває на розгляді законопроект «Про захист вина від фальсифікації», внесений Кабінетом міністрів, в якому порушуються основні проблеми галузі. Комітет вирішив відхилити проект закону «Про виноградарство і виноробне виробництво».

Усебічний аналіз будь-якого питання, принциповий підхід до розгляду характерні для роботи комітету. За липень—грудень минулого року відбулося 27 його засідань, на яких розглянуто 129 питань розвитку аграрного сектора. Відбулося 2 виїзні засідання (в Полтавській та Дніпропетровській областях), де за участю широкого кола працівників сільського господарства розглянуто проблемні галузеві питання — зменшення податкового навантаження на сільськогосподарських товаровиробників, ліквідація диспаритету цін, вирішення на законодавчому рівні матеріально-технічного забезпечення галузі тощо.

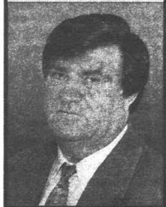
За зазначений період з його подачі було прийнято низку важливих законодавчих актів та постанов. Зокрема, ухвалено в цілому закони «Про фіксований сільськогосподарський податок», «Про запровадження в порядку експерименту єдиного (фіксованого) податку для сільськогосподарських товаровиробників», «Про списання та реструктуризацію податкової заборгованості платників податків сільськогосподарських підприємств і цукрових заводів (комбінатів) за станом на 1 жовтня 1998 року», «Про оренду землі», «Про захист рослин», «Про внесення змін до статті 21 Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», «Про особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників гірських і поліських територій».

У першому читанні прийнято проекти законів «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України» (у зв'язку з прийняттям Закону України «Про плату за землю»), «Про племінне тваринництво», «Про охорону прав та сорти рослин», про внесення змін до закону «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» щодо ввізного мита на рибну продукцію, «Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства», «Про внесення доповнень до Закону України «Про систему оподаткування».

Окрім того, в комітеті підготовлено та внесено 51 пропозицію до законопроектів і постанов, з яких комітет не був провідним. Розглянуто 524 листи і звернення, що надійшли від організацій, колективів та окремих осіб, на які відповідним чином відреаговано. Підбиваючи підсумки роботи двох сесій, народні депутати висловилися за нагальну потребу посилення контролю за виконанням ухвалених Верховною Радою законів і постанов про діяльність та розвиток агропромислового комплексу.

Прес-служба Верховної Ради України.

6
На порозі національної катастрофи

7
Загальна криза

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 3—4, ст.15) такі зміни:

Доповнити закон статтею 50 такого змісту:

«Стаття 50 . Термін повноважень депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, обраних на нечергових виборах

У разі проведення позачергових, повторних виборів, виборів замість вибулих депутатів місцевих рад, сільського, селищного, міського голови, виборів у разі утворення нової адміністративно-територіальної одиниці, а також інших виборів у термін, який не співпадає з терміном проведення загальних чергових виборів, вони обираються на строк до набуття повноважень депутатами, сільським, селищним, міським головою, обраними на наступних чергових виборах».

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
16 лютого 1999 року.
№ 431—XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість»

З метою підтримки сільськогосподарських виробників тваринницької продукції Верховна Рада України **постановляє:**

I. Пункт 11.21 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156, № 37, ст.239, № 38, ст. 250, № 47, ст.294, № 51, ст. 305, ст.307; 1998 р., № 10, ст.17, ст. 83, № 18, ст.95, № 20, ст.100, № 33, ст. 224; 1999 р., № 4, ст. 33) викласти у такій редакції:

«11.21. До 1 січня 2004 року сума податку на додану вартість, що повинна сплачуватися до бюджету переробними підприємствами усіх форм власності за реалізовані ними молоко та молочну продукцію, м'ясо та м'ясопродукти, у повному обсязі спрямовується виключно для виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за продані ними переробним підприємствам молоко і м'ясо в живій вазі.

Сума податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету сільськогосподарськими підприємствами усіх форм власності за реалізовані ними молоко, худобу, птицю, вовну, а також за молочну продукцію та м'ясопродукти, вироблені у власних переробних цехах, повністю залишається у розпорядженні цих сільськогосподарських підприємств і спрямовується на підтримку власного виробництва тваринницької продукції та продукції птахівництва.

Порядок нарахування і використання зазначених коштів встановлюється Кабінетом Міністрів України».

II. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 1999 року.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
18 лютого 1999 року.
№ 442-XIV.

9
Бюджет може отримати більше

10
Такий дивний бенефіціар!

Генеральний прокурор не терпить...

У п'ятницю в Києві Генпрокурор Михайло Потебенько терміново скликав прес-конференцію, але не для того, щоб привітати жінок зі святом, а щоб гідно відреагувати на заяву Павла Лазаренка в США.

У ній останній сказав, що був поінформований службою еміграції та натуралізації Сполучених Штатів про ймовірність отримання політичного притулку в цій країні. Після слухання справи служба дійшла висновку, що справді є загроза переслідування Лазаренка в Україні і ордер на його арешт, виданий українським прокурором, безпідставний. А кримінальне переслідування в Україні і Швейцарії — частина системної політичної змови.

Зрозуміло, що Генпрокурор відхилив заяву експрем'єра стосовно переслідування і офіційно заявив, що загрози небезпеки П. Лазаренку і членам його сім'ї в Україні немає. Більше того, українська сторона дотримується всіх процесуальних норм Конституції, і з боку влади та Президента втручань у розслідування немає.

А щоб Павло Іванович не плекав великих надій на постійне проживання за кордоном, Генпрокуратура направила до Сполучених Штатів додаткові матеріали у справі лідера партії «Громада». З них американці мають зрозуміти: йдеться не про політичного діяча, а про людину, яка має відповідати за скоєні злочини проти держави.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

На порозі національної катастрофи

Усе залежить від того, кого український народ обере Президентом

На підтвердження того, що Україна справді на порозі національної катастрофи, наведу тільки декілька цифр: рівень ВВП у доларах США, починаючи з 1990 року, відповідно, падіння ВВП і рівень заробітної плати.

	Роки				
	1990	1996	1997	1998	1999 (прогноз)
ВВП у млрд. дол. США	157,9	60,63	49,7	40,8	30,9
Відсотки до 1990 року	100,0	38,4	31,5	25,8	19,6
Рівень падіння ВВП	—	61,6	68,5	74,2	80,4
Заробітна плата у доларах США	200	90	83,9	69,2	49,5

Якщо за 4 роки другої світової війни втрати економічного потенціалу України становили 40%, то за 7 років реформ — більш як 70%.

Якщо на початку реформ Україна входила в першу десятку найбільш індустріально розвинутих країн, то через 7 років реформ Україна — на 102-му місці у світі.

Усе це зумовило деградацію науково-технічного потенціалу та якості робочої сили України. Відомо, що якість робочої сили залежить від рівня освіти, фаху і здоров'я. При цьому здоров'я є визначальним фактором якості робочої сили і, отже, якості й конкурентоспроможності продукції. Так от, через 7 років реформ середня тривалість життя чоловіків в Україні скоротилася на 14 років і становить 56 років. Із 23 млн. працездатного населення 9,2 млн. потребують стаціонарного лікування і не отримують його, особливо в сільській місцевості. Із 100 дітей тільки 20 народжуються із задовільним станом здоров'я. Смертність майже в 2 рази перевищує народжуваність. За 7 років реформ населення України зменшилося фізично на 2 млн. осіб. 80% населення України живе за межею бідності. Безробіття разом з прихованим загалом у народному господарстві становить 40%, а в науці —90%. Уже не йдеться про невиплату заробітної плати, пенсій і стипендій та їх рівень. Усе це можна класифікувати як економічний геноцид українського народу.

Водночас псевдореформатори, лідери реформ постійно твердять про необхідність прискорення реформ, про «незмінність курсу реформ», про безальтернативність реформ. Дехто з них просить, щоб обрали їх ще на 5 років, аби довести реформи до кінця, бо новий лідер, не дай Боже, може змінити курс реформ.

Природно, постає питання: які ж реформи проводить Україна і до якої межі їх потрібно доводити? Чому безальтернативні реформи такі безперспективні, що більшість населення втрачає сенс життя? Чи обов'язково проводити реформи, які несуть широким верствам населення України лише страждання, а державу підводять до межі банкрутства і втрати економічної незалежності? Бо за роки радикальних економічних реформ зовнішній борг держави вже становитиме в 1999 році 40,7% до ВВП, а фонд оплати праці — лише 31% від ВВП. Особливістю діяльності псевдореформаторів є й те, що вони, крім зовнішньоекономічного боргу, дуже швидко нарощують і внутрішній борг. Штучно створена проблема платежів зробила кожне друге підприємство банкрутом, а в АПК їх 90%.

І за цих умов центральні засоби масової інформації поширюють і підтримують міфи про успіхи реформ, доводять виключно заангажований монетаризм Міжнародного валютного фонду, безальтернативний курс реформ за моделлю класичного капіталізму — вільного ринку. Вони переконують, і їм це подекуди вдається, наше суспільство в тому, що нам підходить модель ринку чиказької школи, яка відкидає Україну до рівня розвитку ринку XVII—XIX сторіч. І це тоді, коли розвинуті країни рухаються у XXI сторіччя до постіндустріального, інноваційного суспільства.

Чому так сталося?

Така ситуація в Україні склалася з декількох причин.

По-перше, напіврабська психологія, більшовизація мислення і відсутність самостійності та патріотизму псевдореформаторів і лідерів реформ спонукали їх до дій за порадами й вимогами міжнародних фінансових організацій (Міжнародного валютного фонду та Світового банку), які відразу запропонували безальтернативну, з їхнього погляду, програму «шокової терапії», розроблену фахівцями МВФ та СБ без участі фахівців України.

Особливість програми «шокової терапії» в тому, що вона не має економічної мети. Її головне завдання —довести Україну «до точки неповернення», навіть ціною тяжких жертв. Які жертви вже приніс український народ, викладено вище.

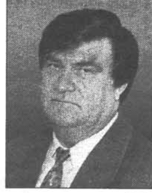
Програма «шокової терапії», по суті, відтворила основні руйнівні чинники кризи США 1929—1933 років на терені України.

Як показано в наукових працях автора, академіків НАН України І. Лукінова, Ю. Пахомова, М. Чумаченка та ін., великої групи вчених Європи, що об'єдналися в 1992 році в групу «Адженда», лауреатів Нобелівської премії з економіки, «ринковий шок», з погляду економічної науки, має низку положень, які є антинауковими, помилковими.

Так, група «Адженда» виділяє 11 помилок «ринкового шоку». Я визначаю 8 пунктів, які свідчать про антинауковість програми «шокової терапії» та вимог МВФ і СБ, під які вони надають кредити постсоціалістичним країнам, і Україні зокрема. Виявляється, що, з одного боку, приватні інвестори реагують на те, як ставиться МВФ до тієї чи іншої країни, а з другого — безумовне виконання Україною їх умов, меморандумів відлякує тих самих інвесторів відразу за чотирма напрямами.

Програма «шокової терапії» розрахована на 10—15 років. Перший етап стабілізації, який закладено в цій програмі, за оцінками СБ, Україна успішно виконала. Їм (МВФ, СБ) тепер потрібно, щоб довести реформи до кінця, або зберегти нинішніх лідерів реформ, або обрати нових, але таких, котрі підтримують загалом курс реформ.

По-друге, псевдореформатори, всупереч економічній науці, почали розбудовувати ринкову модель в Україні без урахування економічних особливостей України, без урахування менталітету українського народу, а за єдиною моделлю чиказької школи, що так «успішно» була застосована до латиноамериканських країн. Відомо, що за своїм освітнім, науково-технічним і технологічним рівнем Україна на початку реформ не була ні латиноамериканською країною, ні «банановою» республікою.

Незалежно від країни, МВФ свої реформи зводить до трьох ключових позицій:

— беззастережна лібералізація економіки, як у зовнішній, так і у внутрішньоекономічній діяльності;

— тотальна приватизація;

— відлучення держави від втручання в економіку.

Як показано в роботах уже названих вище справжніх учених-економістів (на відміну від учених-конформістів), ця економічна політика МВФ веде тільки до деградації суспільства, до нищення економічного потенціалу тієї країни, що її застосовує.

З точки зору економічної науки, для того, щоб вийти з кризи і перейти до стану економічного зростання, потрібно вживати зовсім інших заходів і в зовсім іншій послідовності. Так, академік Пахомов ще в 1994 році писав про те, що лібералізація економіки має бути при трансформації суспільства не першим, а останнім етапом.

Успіхи Польщі, які нібито досягнуто за рахунок «ринкового шоку» і на які дуже часто полюбляють посилатися прибічники МВФ, — то лише принада, наживка, у кінцевому результаті — пастка, яку використали міжнародні фінансові організації, аби втягнути в «ринковий шок» велику групу країн, з некомпетентними, непатріотично налаштованими, але амбітними лідерами.

Так, коли до влади у Польщі прийшов Бальцерович, її борги через 13 місяців «ринкового шоку» становили 33 млрд. доларів США. Ці борги було списано і надано Польщі нові кредити в сумі більш як 6 млрд. доларів США. Це свідчення надзвичайної затратності методу ринкових перетворень за моделлю заангажованого монетаризму МВФ. Усі ті країни, яким така інтенсивна допомога не буде надаватися, приречені стати країнами-банкрутами, якщо їх лідери й далі будуть слухняними учнями МВФ.

З іншого боку, група країн — Словенія, Чехія, Угорщина і навіть Польща — досягнули відомих успіхів не завдяки економічній політиці МВФ, а всупереч їй. Тим часом з багатьох причин, у тому числі і з метою підігрування міжнародним фінансовим організаціям (МВФ, СБ, ГАТТ (СОТ), уряди цих країн поширюють версії, нібито реформи у них проводяться відповідно до рекомендацій МВФ.

Ми ж, як пише академік Пахомов, наївно «сприймаючи пропагандистський «блеф» за істину, що більше переконуємося в безальтернативності наших, тобто МВФівських реформ».

По-третє, наші псевдореформатори, якими опанували компрадорські настрої, навіть не роблять спроби серйозно осмислити світовий досвід проведення реформ. А чому б не звернути увагу на успіхи із трансформації суспільства, виходу з кризи і переходу до стану економічного зростання, а потім досягнення економічного прогресу, а то й економічного «дива» таких країн, як США, Японія, Німеччина, Китай? Чому ми повинні зациклюватися і вперто наслідувати лише гіркий досвід латиноамериканських країн?

Виявляється, що всі країни, які досягнули економічного прогресу, розбудовували не єдину економічну модель чиказької школи, а саме свою економічну модель, жили своїм розумом і діяли в інтересах свого народу.

По-четверте, не було враховано проблем геоекономіки, зокрема те, що країни у світі поділяються на розвинуті (країни елітаризму) і периферію світового господарства. Наївно вірили — «Захід допоможе».

Ідеологію розвитку на земній кулі формують саме розвинуті країни, а для них характерна подвійна мораль стосовно своїх власних проблем, проблем країн елітаризму і щодо периферії світового господарства.

Захід, як наголошує академік Пахомов, зробив виклик світові наприкінці XX століття. Західна цивілізація — це зброя двосторонньої дії. З одного боку, Захід облагороджує, залучаючи до благ і свобод, а з другого — руйнує, в тому числі традиційні, подекуди добротні цінності. «Так, у тенета бездуховності та моральних пороків, що експортуються із Заходу, частіше потрапляють економічні банкрути, які опустилися, завдячуючи сліпому виконанню рекомендацій того ж Заходу».

У своє коло «золотого мільярда» вони нікого з нових країн пускати не хочуть. Вони поліпшують свій рівень життя за рахунок погіршення рівня життя периферії світового господарства. Інтеграція у світову економіку, лібералізація і відкритість суспільства вигідні передусім їм. Якщо в 1960 році прибутки 20% країн елітаризму відносилися до прибутків 20% країн периферії світового господарства як 40:1, то в 1990 році це співвідношення вже становило 60:1 і має тенденцію до погіршення.

По-п'яте, псевдореформаторами та лідерами реформ не було зовсім ураховано особливостей перехідної економіки і її рушійної сили. Псевдореформатори замість підтримки еволюційного розвитку суспільства започаткували інволюційний (замість руху вперед, у XXI століття, започаткували рух, з погляду моделі економічного розвитку, у XVIII століття).

Рух від однієї утопії — державного соціалізму — до іншої утопії — класичного капіталізму, тобто від однієї крайності розвитку суспільства до іншої.

Хоча добре відомо: ці дві крайності розвитку суспільства себе вичерпали у XX столітті. У розвинутих країнах вільний ринок — це вже данина історії, а в нас немає альтернативи.

По-шосте, псевдореформатори не звернули увагу на те, що в розвинутих країнах панує змішана економіка як великий компроміс капіталізму та соціалізму, державного регулювання і ринкового саморегулювання, рівності і свободи, лібералізації і протекціонізму, відкритості і закритості суспільства, інтеграції, глобалізації економік і національної ідеї, національних інтересів, планування та свободи підприємництва.

Економічна політика розвинутих країн опирається на сукупність економічних теорій, серед яких основу (тренд) становить українська інноваційна теорія, що започаткована в працях першого міністра фінансів Української Народної Республіки Михайла Туган-Барановського. А в нас ставку зробили виключно на монетаристську теорію Фрідмена, що її розраховано на усталену економіку і яка не має жодного стосунку до проблем перехідної економіки. Та нам ще й не щастило, бо монетаристи наші такі «твердокамінні».

Перелік помилок псевдореформаторів можна продовжити. Але головне запитання сьогодні: хто, які партії здатні нині запобігти падінню України у прірву шляхом радикальної зміни курсу реформ?

Із викладеного зрозуміло, що продовження нинішнього курсу реформ — це знущання з народу України, це образа економічної науки, це зрада національних інтересів України!

Світовий досвід, та й наш власний, свідчить: Україні потрібен Президент не як типовий представник якоїсь партії чи якогось клану, а насамперед особистість, здатна самостійно, незалежно мислити і діяти в інтересах українського народу, здатна осмислити кращий світовий досвід і запропонувати свій український (не європейський чи американський) шлях виходу з кризи і далі важкий тернистий шлях в коло розвинутих країн.

Зрозуміло, цей шлях не є рухом ні до однієї із крайнощів утопій розвитку суспільства, ні до державного соціалізму, тим більш у відновленому СРСР, ні до класичного капіталізму.

Новий курс реформ — це шлях до змішаної економіки, в коло розвинутих держав на основі національних інтересів як ідеології та філософії реформ, бо саме національна ідея — це ознака розвинутих країн, бо саме вона стоїть на перешкоді руху як до класичного капіталізму, так і до державного соціалізму.

На цьому шляху втрачають перспективу політичні партії, течії і діячі з крайньоправими і крайньолівими поглядами і переконаннями, бо крайньоправі ведуть до однієї крайності — утопії класичного капіталізму (вільного ринку), а крайньоліві до іншої крайності —утопії державного соціалізму (та ще й відновлення СРСР).

Історичну перспективу мають партії, течії і політичні діячі з лівоцентристськими та правоцентристськими поглядами.

Деякі партії називають себе центристськими, але, виходячи з економічних критеріїв, вони, найімовірніше, через підтримку нинішнього курсу реформ, фактично є правими, навіть із переважанням крайньоправих поглядів.

Лівоцентристську позицію мали зайняти в українській політиці соціал-демократичні партії. Але ті з них, що явно чи неявно підтримують нинішній курс реформ, або не наважуються критикувати його лідерів, або скочуються до їх підтримки, потрапляють у коло партій крайньоправого спрямування і, отже, втрачають свою привабливість і причетність до прогресивного розвитку України.

То що далі?

Усе залежить від того, кого український народ обере президентом. Президент, котрий продовжить нинішній курс реформ, приведе Україну до стану країни-банкрута зі всіма наслідками, що з цього випливають. Президент, який радикально змінить курс реформ на основі змішаної економіки — моделі розвинутих країн, врятує Україну від краху, відродить її і поведе у XXI століття до кола розвинутих держав, до нового постіндустріального, інноваційного суспільства. Вибір за нами! Хай поталанить тобі, Україно!

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України,
доктор економічних наук,
доктор технічних наук,
професор,
заслужений діяч науки та техніки України.

ЗАГАЛЬНА КРИЗА

чи втілення планів заокеанських політиків?

Це запитання я ставлю собі й кожному громадянину нашої держави

Експеримент з розвалу соціалістичної системи, як відомо, розпочався з Польщі і успішно закінчився завдяки недалекоглядній політиці, яку проводило керівництво Радянського Союзу.

В державі ми були. А тепер вона є?

За це Польщу добре заохочено заокеанською допомогою, пільговими кредитами, і вона сьогодні є «агітпунктом» того, як потрібно впроваджувати «реформи», а фактично — територією, через яку транспортують велику кількість товарів із Заходу, що не знаходять збуту на його ринку, і з вигодою для економіки Польщі реалізують через прозорі кордони в Україну й інші держави, котрі створилися після зрадницької наради в Біловезькій пущі (Єльцин, Кравчук, Шушкевич). Тут було втілено плани заокеанських політиків з розвалу Радянського Союзу. Всі республіки було проголошено незалежними державами.

Якщо глибоко вникнути в історичне минуле, то Україна, хоч як це сумно, по суті, майже ніколи не була державою, а перебувала або під чоботом різних завойовників, або входила до складу єдиного економічного, політичного, соціального простору Союзу РСР. І тому не випадково Україна — в центрі експерименту, який проводять заокеанські політики в державах, що утворилися після розвалу Союзу. Суть експерименту: під виглядом реформ знищити всі досягнення за період соціалістичного розвитку в політичному, економічному і соціальному напрямах. Те, що нав'язують нам заокеанські політики, ми без обдумування і глибокого осмислення, під оплески і з благословіння керівництва держави втілюємо в життя. Більшість з нас звикли: якщо є згода керівництва, то вирішення їхх завдань дасть поштовх до кращого життя. А насправді це шлях до прірви.

Сильна і багата держава Україна нікому в світі, крім нас, її громадян, не потрібна. На жаль, така держава не потрібна сьогодні і так званим новим українцям, які здебільшого займають високі пости в президентських і урядових структурах.

Через засоби масової інформації державні керівники щоденно вихваляють соціально-політичний курс Президента і втовкмачують, що ми у всеохоплюючій кризі через те, що погано впроваджуємо нав'язані реформи. Особливо, мовляв, заважають у цьому ліві сили.

Що відбувається насправді?

Передусім — криза в політичному житті. Політика тоді чогось варта, коли проводиться однією провідною партією. А опозиції — для того, щоб «карась не дрімав». У нас десь понад п'ятдесят партій, і це дуже влаштовує виконавчу владу. Мовляв, хай вони б'ються між собою, викликають сміх і невдоволення знедоленого народу.

Як на мене, то в демократичній державі засоби масової інформації переважно мають бути незалежні. А в нас? Вочевидь чи таємно, офіційно й ні — вони підпорядковані президентсько-урядовій еліті — «новим українцям». А тому щодня ця «інформація» на 90 відсотків дезінформує населення. Говорять, показують, пишуть невідомо про яку державу, про які успіхи, без совісті й сорому обдурюють власний народ.

У цивілізованих країнах є дачі, на яких відпочивають сім'ями, інтелектуально збагачуючись, там заборонено вирощувати сільгоспкультури і фруктові дерева. А в нас? Так зване дачне будівництво, а правильно сказати —шмат болота чи піску, на якому його величність робітничий клас та інтелігенція у вихідні і святкові дні займаються «інтелектуальною» працею заради кілограма овочів чи фруктів. Такі «дачі» — спосіб депролетаризації робітничого класу і знищення інтелекту в нашої інтелігенції.

У революційний період 1905—1917 років у жандармів було правило — розганяти гурт, якщо збиралося більше трьох чоловік. У нас це назвали реструктуризацією. На окремі цехи дрібнять великі промислові підприємства, а отже, і трудові колективи, профспілкові, партійні організації. В нерівні умови ставлять колективи за оплатою праці, використанням баз відпочинку. Як підсумок, з об'єднаної армії тисячних загонів робітників утворюються нечисленні підрозділи, проблемами яких ніхто не переймається.

Ринок — це до тонкощів вивчені і забезпечені кількісні, якісні, асортиментні й цінові умови того чи того регіону. А в нас? Заради виживання на тисячах новостворених і стихійних базарів «зайнято» мільйони людей, особливо молоді, яка деградує.

Чи для здорової голови ці дурниці?

Голосуючи на референдумі за самостійність України як держави, ніхто не міг подумати, що під цим гаслом буде зруйновано економічні, структурні зв'язки, які десятками років налагоджувалися між республіками, а тепер державами, колишнього Союзу. Та й у яку здорову голову могла вкластися така божевільна думка? Однак саме так і сталося.

У результаті мільйони людей стали безробітними, знищено цілі галузі промислового виробництва. А на цій основі Захід одержав величезний ринок на всьому просторі колишнього Союзу, який раніше забезпечував себе сам.

Через приватизацію лікероигорільчаної і тютюнової промисловостей втрачено основне джерело надходження коштів до державного бюджету. А це призвело до грошового голоду працівників державних установ, освіти, медицини, культури тощо. Втрачено позиції з виробництва і торгівлі зброєю, що давало третину надходжень до союзного бюджету. На ці кошти утримували не тільки армію, а й усі силові структури держави.

Через так зване реформування в агропромисловому комплексі знищено сільське господарство. Під виглядом фермерства село повернуто до феодального стану.

У результаті акціонування енергогенеруючих об'єктів, підприємств нафтогазопостачання зросли ціни на енергоносії. Тепер вони дорівнюють світовим. Продукція, яку випускають в країні, за собівартістю взагалі перевищує світові ціни і не є конкурентоспроможною. Таким чином нищать власне виробництво і відкривають двері для іноземних товарів.

Вибух провокують штучно

Підсумовуючи наведене, треба зауважити, що зовнішній і внутрішній борг України сьогодні сягнув за 13 млрд. доларів США, або 50 млрд. гривень. Це вже не криза, а колапс — при річних надходженнях до бюджету 23—25 млрд. гривень. Куди ж заведуть нас такі реформи і реформатори?

Соціальний вибух через таке становище в економіці неминучий. Держава майже відмовилася задовольняти соціальні потреби населення — пенсійне забезпечення, освіту, медицину, культуру, комунальне обслуговування. Під диктатом заокеанських «дядьків» пенсіонерів розділено на «державних» і «обездолених», змушених шукати їжу на смітниках або ставати старцями. І «дядькам» вигідно сіяти ворожнечу навіть серед цієї категорії громадян. Зате Президенту є привід для крокодилячих сліз і для улюбленого заняття — обвинувачень парламенту.

У більшості сільських населених пунктів через розвал господарств закрито дошкільні установи, лікувально-профілактичні заклади, скорочується мережа загальноосвітніх шкіл.

Демографічна ситуація, прорахована «дядьками», прогнозується так, що через 10—15 років в Україні буде 35—40 мільйонів населення — хворих, безграмотних, безробітних, обездолених людей, а швидше — рабів для закордону.

Саме така Україна потрібна заокеанським і західним політикам, які захищають національні інтереси своїх держав. А наше керівництво охоче веде народ України саме таким шляхом, зрадивши національним інтересам.

Де вихід із такого становища? Без зміни політичного і економічного курсу, який сьогодні проводиться в державі, розраховувати на краще не доводиться, і це треба усвідомити всім. Єдино правильний курс — захист власного товаровиробника, внесення змін в окремі напрями реформування економіки. Держава повинна мати контрольний пакет акцій підприємств провідних галузей економіки. На перше місце треба поставити людину праці і шанувати її.

Президентом має бути чесна, справедлива, культурна, доброзичлива, безкорислива людина, яка не служить жодним кланам і має авторитет в народі.

Таким вимогам відповідає сьогодні Олександр Олександрович Мороз, про що не раз заявляла Соціалістична партія України. Я цілком поділяю думки, висловлені Ганною Стеців, кореспонденткою радіо «Свобода», для «Сільських вістей» у статті «Кому горе з розуму Олександра Мороза». Саме його розум і чесність заважають нинішнім можновладцям, які не хочуть допустити до головної посади в державі цю кришталево чесну людину. Вибір — за народом: хочемо жити по-людськи — обираймо Мороза, хочемо жити в злиднях —залишимо все, як є.

Василь СІНЬКО,
народний депутат України.

Дев'ять мільйонів родин отримають допомогу до Дня Перемоги

У комітетах Верховної Ради України

Упродовж першої та другої сесій Верховної Ради в Комітеті у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів розглянуто близько ста питань. Зокрема, за пропозицією комітету прийнято Закон «Про зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Закон передбачає щорічну виплату ветеранам війни гарантованої державою разової допомоги до Дня Перемоги. Він безпосередньо зачіпає матеріальні інтереси близько 9 млн. родин. Щорічні додаткові виплати для учасників Великої Вітчизняної війни становитимуть від 4 до 10 мінімальних пенсій.

Схвалені Верховною Радою в липні і жовтні минулого року два закони, які стосуються збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, значно збільшують коло платників цього виду страхування. Тим самим удалося зробити крок до цивілізованого перерозподілу статків на користь найбідніших верств населення, з яких 13,4 млн. — пенсіонери.

Так, за рахунок збільшення ставок збору на продаж ювелірних виробів з золота (окрім обручок для молодят), при продажу та відчуженні легкових автомобілів, передусім іномарок, купівлі-продажу валюти тощо додаткові річні надходження до Пенсійного фонду становитимуть близько 1 млрд. гривень.

Комітетом було прийнято рішення про винесення на розгляд Верховної Ради проекту закону про проведення у Львівській області експерименту з призначення пенсій органами Пенсійного фонду України.

Верховна Рада підтримала пропозицію комітету і відхилила урядові законопроекти, якими передбачалося зруйнувати монополію пошти на доставку людям пенсій, а натомість надати це право комерційним банкам.

Не підтримав комітет поданий Кабінетом міністрів проект закону про недержавні пенсійні фонди.

На пропозицію комітету Верховна Рада прийняла постанову «Про заходи щодо поліпшення соціального захисту інвалідів», яка передбачає низку конкретних заходів стосовно соціального захисту і державної підтримки цієї категорії людей, зокрема щодо створення нових вітчизняних підприємств з виготовлення протезно-ортопедичних виробів та засобів реабілітації для інвалідів на основі кооперації з кращими світовими виробниками продукції такого асортименту, у тому числі з залученням іноземних інвесторів.

Упродовж 1999 року пропонують обладнати установи соціального захисту населення спеціальними засобами і пристосуваннями для інвалідів, заборонити підприємствам зв'язку всіх форм власності встановлювати для інвалідів I і II груп та сімей, в яких два або більше інвалідів, оплату послуг за місцеві телефонні розмови з квартирних телефонів при похвилинному обліку їх тривалості тощо.

У першому читанні прийнято закон «Про гуманітарну допомогу, що надходить в Україну».

Прийнятий у першому читанні проект закону «Про внесення змін до закону «Про пенсійне забезпечення». Запровадження зазначеного закону дасть змогу підвищити мінімальний розмір пенсій з 16 грн. 62 коп. до 74,7 грн., а в разі зміни розміру мінімальної заробітної плати застосовуватиметься її нова величина. Відповідно зростатимуть і максимальні розміри пенсій.

Певний позитивний резонанс у суспільстві викликало звернення Верховної Ради з нагоди проведення в Україні, під егідою ООН, Міжнародного року людей похилого віку та Міжнародного дня інвалідів, підготовлене комітетом. За ініціативою комітету з нагоди 54-ої річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників відбулася зустріч керівництва Верховної Ради з ветеранами війни — Героями Радянського Союзу, повними кавалерами орденів Слави та чотирьох медалей «За відвагу», а також Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка з представниками організацій інвалідів України.

Разом з Міністерством праці та соціальної політики радою ветеранських організацій проведено «круглий стіл» на тему «Про стан соціального захисту ветеранів, інвалідів, громадян похилого віку та заходи щодо підготовки і проведення в 1999 р. в Україні «Року громадян похилого віку», семінар з проблем реформування пенсійної системи в Україні тощо. Розглянуто близько двох тисяч звернень громадян.

У зв'язку з тим, що держава нині не в змозі повернути громадянам їх заощадження в грошовій формі (замість запланованих 400 млн. грн. з січня 1997 р. компенсовано лише 30 млн. грн.), комітет вніс до Кабінету міністрів пропозицію виробити механізм щодо можливого повернення заощаджень шляхом безготівкового взаємозаліку оплати за житлово-комунальні послуги, витрат на лікувально-оздоровчі заходи, придбання товарів першої потреби тощо.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Щоб бачили світло, хто ходить...

Якщо люди пишуть, значить сподіваються на допомогу, на світло хоча б у кінці тунелю

Віра — єдине, що залишилося багатьом людям, доля яких не завжди є для них рідною матір'ю. Це пенсіонери, сироти, сім'ї, в яких і холодно, і голодно. Люди, яких обставини змусили полишити рідні обжиті місця й переїхати. Чи не тому саме від таких людей надходять листи в різні інстанції з надією на допомогу.

«Нас відселили у травні 1986 з Чорнобильського району. Нині мешкаємо в с. Варівськ Іванківського. Уже дев'ять місяців нам не виплачують гроші на чисті продукти. В хатах мерзнемо. Знаємо, що в багатьох районах, які значно далі від Чорнобиля, села газифіковано. Нас це щастя обійшло. Та що говорити за газифікацію, коли й автобус рідко в село приходить. Був час, коли пенсіонери безплатно користувалися цим транспортом» — це витяг з листа громадян, яких відселено з 30-кілометрової зони ЧАЕС.

«Обоє ми ветерани праці, учасники бойових дій, — пише подружжя Набатових з смт Іванкова. — Щоб придбати ліки, продали з хати все, що можна було продати. Більше нема чого. А ліки потрібні. Саме тому просимо, щоб Верховна Рада прийняла такий закон, який зменшив би ціну на ліки».

«Пишуть жителі села Колонщина Макарівського району Кулик Параска Сергіївна та Кулик Микола Якович. Мені сімдесят п'ять років, а чоловіку сімдесят дев'ять. Сьогодні 10 грудня, а пенсію ще й за червень не одержали».

Далі вони повідомляють про те, що ще з вісімдесятих років мають на ощадній книжці гроші. А у 1992 році здали державі корову. Гроші були перераховані в Ощадбанк. У 1998 році здали телицю на Макарівський заготівельний пункт. Гроші знову перерахували в Ощадбанк. Коли ці старанні трудівники перевірили, скільки ж у них назбиралося грошей на ощадній книжці, виявилося аж... вісімдесят копійок.

«Мені вісімдесят два роки. Проживаю в кооперативній квартирі. Чоловік помер у 1984 році. Дітей у нас не було. Самотня. Інвалід другої групи. Пенсію одержую нерегулярно. Як жити? Скільки сліз. Стала погано бачити. Катаракта обох очей. Продала майже всі меблі, багато інших речей. Продавати вже нема чого. Є заощадження на книжці. І водночас я постійно голодую. Хоча б гроші з наших ощадкнижок перераховували за комунальні послуги», — скаржиться Марія Андріївна Осокіна з міста Вишгорода.

Сумно, але таких листів сотні. В них і біль, і сум, і беззахисність, і розчарування, і зневіра. Але якщо їх люди пишуть, витрачаючи останні копійки на конверти, значить, сподіваються на допомогу, на світло хоча б у кінці тунелю.

Пригадуються відомі слова А. Сент-Екзюпері: «Бути людиною — це відчувати свою відповідальність». Вони, звичайно, не є прерогативою певних людей чи певної людини. Вони мають бути, як на мене, нормою для кожного з нас навіть у такому нестабільному, розхитаному економічними, соціальними та політичними негараздами житті, як наше. Інакше нам не вибратися з завалів, які страшніші, ніж ті, що зображені на відомій картині Пабло Пікассо «Герніка».

«Просимо вас зачитати наш лист на сесії Верховної Ради України, — пишуть переселенці з Чорнобильського району, які нині мешкають у селі Борівка Макарівського району Київської області. — Можливо, нас почують високопоставлені чиновники, повернуться до нас обличчям і допоможуть. Ми доведені до відчаю. Гроші з ощадних книжок забрали і не віддають. А ми їх чесно збирали на старість та чорний день. Пенсію та гроші на чисті продукти вже не одержуємо 6—10 місяців. Щоб придбати тонну вугілля для опалення житла, потрібно заплатити 170—190 гривень та ще 60 — за перевезення. Ми — голі, холодні, голодні. Тож просимо посприяти газифікації нашого села Борівка Макарівського району.»

Доля людей, відселених з 30-кілометрової зони ЧАЕС та з зони безумовного (обов'язкового) відселення, склалася по-різному. Одні одержали житло на новому місці добротне, інші — абияке, ще інші були поселені по дві-три сім'ї в одноквартирний будиночок. Їм обіцяли, що таке заселення тимчасове, через деякий час буде споруджено нове житло і всіх розселять окремо. Але казав пан кожух дам... Десятки сімей чорнобильців уже тринадцятий рік чекають обіцяне житло. Чекають відселення з 30-кілометрової зони сотні сімей. Оббивають пороги райта облдержадміністрацій, вимолюючи очікуване відселення. А відповідь одна: грошей нема.

Гірка доля торкнулася й селища Лісового, яке було зведено у 1998 році з використанням фінських будиночків «Майстер», німецьких «Бранденбург», чеських «Зруп» та на той час вітчизняних «Енерготехпром». Максимальне використання цих щитових будинків аж... п'ять років. Минає вже одинадцятий. Селище руйнується. Стали непридатними водопостачання, каналізація, виникли проблеми з опаленням, у теплу пору року нема порятунку від щурів. А в селищі — 1134 мешканці, у тому числі 434 дитини. Хто і коли відселить цих людей хоча б у більш-менш пристойне житло. Раніше була надія на ЧАЕС, яка, виробляючи електроенергію, мала прибутки. Тепер багатотисячний колектив атомної три місяці сам не одержує зарплату. Це вже не просто гірко, а й небезпечно.

Іванківський, Вишгородський, Бородянський та Макарівський райони прилягають до зони ЧАЕС. Украй необхідно населені пункти в них забезпечити водопостачанням і газифікувати. Але й ця робота завмерла, бо залишилася ще неоплаченою робота за здійснену газифікацію в минулому році.

Водночас викликає стурбованість 30-кілометрова зона ЧАЕС. Адже тут десятки різних організацій. До речі, працівники останніх також місяцями не одержують зароблені гроші. Це один бік медалі. Другий — в тому, що прийшов час більш продуктивного підходу до розв'язання цілої низки проблем щодо ліквідації наслідків атомної катастрофи. Потрібно погодитися з думкою вчених, що радіоактивне забруднення визначається не лише такими елементами, як цезій та стронцій. На забруднених територіях, особливо у 30-кілометровій зоні, висипався з атомного монстра цілий спектр трансуранових елементів. Уже пора знати, скільки їх, як їх можна нейтралізувати та захищатися від них? Адже в зоні працюють тисячі людей.

Василь Володимирович Хиля мешкає в селі Мар'янівка Поліського району, вже багато років працює у 30-кілометровій зоні. Він пристрасно прагне прискорити одужання забрудненої радіонуклідами території. Вважаю, що на цій роботі могли б бути задіяні люди, які мешкають у населених пунктах Поліського, Іванківського районів, бо вони поруч. Ось що він пише з цього приводу: «Звертаюся до Вас від імені стражденних і знедолених людей, які проживають у Поліському районі. Всі мої старання та пропозиції щодо перспективи та подальшого проживання людей у Поліському районі не знаходять підтримки з боку чиновників як вертикальної, так і горизонтальної гілок влади. З 1990 року всі мої пропозиції та програми йдуть в кошик для сміття. Чому так? Думаю, все це тому, що значна частина керівників, які працюють у зоні, прийшли сюди не як господарі, а як заробітчани. Рано чи пізно вони поодинці чи всі разом підуть. А ми залишимося зі своєю бідою, своїм горем. Тому ми й зобов'язані думати, яке ж то буде майбутнє нашої поліської землі? Якщо вже тепер (та й значно запізнилися) не вживемо радикальних заходів, втратимо і своє майбутнє, і дітей, і онуків, а також це буде великим гріхом перед Людиною, Землею і Богом. Чорнобильська катастрофа забувається. Може, це й добре. Але наслідки її не дають ні спокійно спати, ні жити».

Лист Василя Володимировича Хилі займає три стандартні сторінки. Та головне не в цьому. Він пропонує, що робити для того, аби швидше загоїлася понівечена атомом поліська земля. Не звільняє й себе від відповідальності, але хоче, щоб до його слів дослухалися працівники адміністрації зони відчуження, Міністерства України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Щоб таки була розроблена чітка програма перетворення зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення на чисту від радіонуклідів територію.

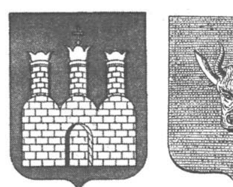
Погодьтеся, вірити в те, що прийде час, коли наслідки Чорнобильської катастрофи будуть ліквідовані - просто необхідність і для України, і для світового співтовариства, а особливо для тих людей, які мешкають на територіях Київської, Чернігівської та Житомирської областей, що туляться до 30-кілометрової зони ЧАЕС та й багатьох інших. Вони прагнуть, як і В. В. Хиля, до цього світла, і не сидять склавши руки. Це вони обробляють тисячі гектарів землі на забруднених поліських полях (хоча зарплату не отримують роками). Вживають з колодязів далеко не чисту від радіонуклідів воду, опалюють житло, в основному, дровами, які також радіоактивно забруднені. Терплять нестатки через багатомісячну невиплату пенсій та грошей на чисті продукти. Але вірять, що сонечко засяє і на їхній вулиці. Скільки терпіння й віри в нашого народу! Дай же Боже, щоби все це окупилося сторицею очікуваного світла.

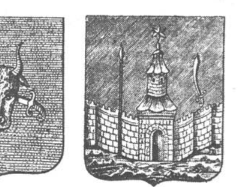
Іван КІРІМОВ,
народний депутат України,
заслужений журналіст України.

Герб на ратуші

Візитівки з історії

Місцеве самоврядування: символіка

Чернігівський полковник Григорій Іванович Самойлович (1685—1687 рр.), як свідчить донос на нього, «бранил войта и мещан, что войт и мещане хотели поставить на ратуше орла платаного, в то знамение, что город Чернигов есть власное их Царского Пресветлого Величества отчина... И говорил Григорий так: «Что хочете выламаться из подданства господина отца моего и поддаться Москве? И заказал, дабы орла не ставили и ставить не дерзали».

Майже так виступали націонал-демократи на сесіях міськради 1992 року. А комуністи відстоювали герб Чернігова часів СРСР. Після дводенних дискусій перемогла точка зору відомого історика, декана істфаку Чернігівського педуніверситету Олександра Коваленка.

Зображення орла наявне в різьбленнях Борисоглібського собору, на оправі рогу, відкопаного у Чорній могилі, — розповідає дослідник старовини. — Тобто цим символом користувалися чернігівські князі задовго до виникнення Московії.

Згадане якоюсь мірою вгамувало і лівих, і правих. Хоча депутати все-таки довго не могли погодити кольори, сюжет зображення. Зрештою, 12 листопада 1992 року сесія доручила це питання вирішити міськвиконкому, і той 1 грудня 1992 року затвердив герб, намальований самодіяльним художником Б. Сергєєвим. Нині він став ніби візитною карткою міста на Десні. Орел всюди — на етикетках, сувенірах, листівках.

У Прилуках теж є герб міста. «Він з'явився в кінці XVI століття, — зазначає міський голова Анатолій Шамрай. — Незабаром затвердимо прапор Прилук. З козацьким прапором Прилуцького полку прилучани брали участь у визвольній війні Б. Хмельницького, у походах проти ординців. Отож прапор нагадуватиме, якого ми славного роду діти...»

Чотири роки тому відновлено історичний герб Ніжина. Зображення на ньому святого Юрія — захисника всього доброго — це ніби запрошення усіх до злагоди, доброчинства. За словами міського голови Михайла Приходька, цього року планують затвердити статут міста, прапор.

Останнім часом завдяки клопотам міських, селищних голів, депутатського активу відновлено герби Козельця, Остра, Березни, Новгорода-Сіверського, Мени, Батурина, Сосниці, Коропа. Але в сотнях населених пунктів, як мовиться, «не дозріли» до важливості виконання статті 22 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», в якій ідеться про актуальність запровадження символіки територіальних громад. Здавалося б, великої біди у цьому немає. І все-таки відсутність герба у більшості міст і сіл на Чернігівщині свідчить про духовну, патріотичну апатію місцевих лідерів.

Тим часом, скільки патріотичних акцій провела громадськість торік в Острі, натхненна відродженими символами міста! Герб, інші міські символи на листівках, сувенірах стали чудовим подарунком гостям.

Та й самим людям місцевим приємно усвідомлювати, що вони не якесь там населення, а нащадки достойних предків, які поважали землю свою, міста свої і села.

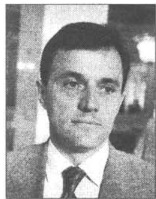
Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На малюнках: чернігівські герби.

Бюджет може отримати більше

Попри те, що грошей на задоволення громадських потреб у держави з року в рік залишається дедалі менше

Після руйнації залізної завіси у нас залюбки піджартовували над співвітчизниками, які вперше потрапили за кордон. У наших громадян, звичних до хронічного недбальства комунальних служб, міського асфальту «гармошкою» і тривалих очікувань тролейбуса, найбільшу заздрість викликала саме відсутність побутових проблем на Заході. Однак всі ці зручності цивілізації українці могли б цілком реально отримати й у себе. І навіть у найближчому майбутньому попри те, що грошей на задоволення громадських потреб у держави з року в рік залишається дедалі менше.

Не всі в Україні знають, що в Європі чимало комерційних фірм беруть на себе турботи з надання тих послуг, що є прерогативою державних служб. Діє так звана система концесій, коли державний об'єкт передається компаніям у користування на тривалий термін (концесіонерам). Право власності при цьому залишається за державою.

Нині, скажімо, у Франції 75 відсотків послуг з водопостачання здійснюють концесіонери, вони реалізують до 50 відсотків робіт з утилізації сміття. Чимало фірм за концесійними угодами будують дороги, організовують роботу міського транспорту і навіть реконструюють історичні пам'ятки. Згодом їхні витрати окуповуються, компанії отримують прибутки, а держава — побудовані та реконструйовані об'єкти.

Таке цілком буде можливе і в Україні, коли Верховна Рада ухвалить закон про концесії. Законопроект дозволить передавати в концесію ті об'єкти державної або комунальної власності, які використовуються у водопостачанні, громадському транспорті, збиранні та утилізації сміття, опалюванні, будівництві та експлуатації автошляхів, портів та аеропортів, транспортуванні електроенергії, зв'язку, громадського харчування тощо, але при цьому в інтересах українських громадян має забезпечуватися високий рівень послуг і наявність альтернативних пропозицій.

Слід одразу зазначити, що в Україні не передбачається віддавати в концесію землю та її надра, родовища корисних копалин. Йдеться лише про використання інфраструктури, об'єкти якої не можуть бути вивезені з України або втрачені. Навпаки, під час експлуатації концесіонер зобов'язаний (та й зацікавлений сам) підтримувати державний об'єкт у належному стані. Крім того, держава як власник об'єкта постійно контролює концесіонера.

Поки що концесія для України — з розряду нового і незвичайного, і чимало місцевих керівників слабко уявляють, як можна нею скористатися. Водночас, якщо розглядати концесію як делегування державою деяких своїх зобов'язань приватним фірмам, то тоді можна помітити, що концесійні елементи вже використовуються в нашій країні. Наприклад, в кожному місті нині діють недержавні перевізники: роботу міського транспорту полегшують маршрутні таксі. У Львові працюють кілька фірм зі збирання та утилізації сміття, причому одна з них — австрійська. Ці приклади також можна розглядати як передоручення приватним компаніям зобов'язань місцевої влади.

Нині в Україні обговорюється можливість концесії в будівництві автошляхів, наприклад дороги Львів —Краковець. Його своїм коштом здійснюватиме концесіонер. Згодом автодорога стане платною, фірма отримуватиме прибуток протягом певного часу, а дорога перебуватиме у власності держави.

Французькі експерти, які працюють в Україні, також передбачають, що зарубіжні інвестори насамперед проявлятимуть інтерес до концесій в галузі утилізації сміття, водопостачання, будівництва портів та аеропортів. Водночас народний депутат України Олексій Кученко нещодавно висловив у пресі думку, що закон про концесії необхідний для створення нормативно-правової бази із залучення інвестицій у паливно-енергетичний комплекс країни.

Особливо система концесій могла б допомогти у поліпшенні стану трубопроводів в Україні. Наша держава відіграє значну роль у транспортуванні енергоносіїв з країн СНД до Європи і має з цього певні економічні переваги. Але транспортування могло б стати більш прибутковим і менш екологічно небезпечним. Однак поки що це неможливо через брак державних коштів на реконструкцію трубопроводів і значні видатки на ліквідацію наслідків аварій у транзитній системі. Проблему могла б розв'язати концесія на технічне обслуговування та ремонт трубопроводів, але не на їх експлуатацію, за якої інвестори своїм коштом провели б реконструкцію. Адже ремонт, якого нині потребує 60 відсотків довжини всіх труб, вимагають величезних капіталовкладень і зробити їх самотужки держава не в змозі. Концесіонерами мали б бути інофірми з держав, що імпортують енергоносії через наші трубопроводи. В результаті відповідної угоди держава і концесіонер отримають нові прибутки, а Україні залишиться модернізована транзитна система.

Концесія набула широкого розповсюдження в світі насамперед тому, що вигідна і державі, і підприємцям. Що, зокрема, отримує держава? Передусім задоволених громадян, які вже не нарікають на комунальні служби. І, напевно, вже не писатимуть, як тепер, до Верховної Ради і адміністрації Президента «в мене тече дах, допоможіть!».

Ще одна перевага для держави — економія бюджетних коштів. Не треба витрачатися на ремонт об'єктів і навіть їхню побудову. Правда, іноді у концесійному договорі обумовлюється фінансова допомога держави підприємцеві. Однак в будь-якому разі йдеться лише про сплату частини витрат. Тут варто знову згадати про досвід Франції. Торік увага футбольних уболівальників була прикута до подій на стадіоні «Стад де Франс», на якому відбувся останній чемпіонат світу. Цей стадіон було побудовано державою разом з концесіонером. Франція отримала у власність величезну споруду фактично за півціни.

Зрозуміло, що зекономлені кошти держава може використати на інші потреби. Приміром, поки концесіонер будує один автошлях, держава може реконструювати інший, і в результаті отримати у власність дві повноцінні дороги. До речі, у вже згадуваній Франції концесіонери розвивають і трамвайні мережі, і навіть метро.

До того ж бюджет (і центральний, і місцевий) може поповнюватися додатковими надходженнями, адже концесійні угоди передбачають і відрахування державі.

Ще один позитивний момент — держава залишається власником. Скажімо, необов'язково приватизувати недобудований об'єкт, можна його просто віддати у концесію. На жаль, Україна вже стикнулася з негативним досвідом приватизації, коли продані з аукціонів державні об'єкти аж ніяк не використовувалися новими власниками, а перепродувалися, під них брали кредити і т. п. У разі концесії об'єкт не повинен простоювати.

На випадок укладення концесійного договору з іноземною компанією український законопроект про концесії передбачає, що концесіонер надаватиме робочі місця на цьому об'єкті нашим громадянам. Крім того, концесіонер, якщо це можливо, має віддавати перевагу вітчизняним технологіям.

За системи концесій держава ширше залучає іноземні інвестиції. Не секрет, що нині в Україні зарубіжні компанії охочіше вкладають кошти у швидкоокупні проекти, які можуть принести прибуток вже через кілька років. І це зрозуміло: постійна зміна законодавства і економічної ситуації взагалі не сприяє здійсненню довготривалих планів. Введення системи концесії змогло б залучити до України тих інвесторів, які хотіли б працювати на нашому ринку не один рік. Адже, приміром, спорудження того самого аеропорту не може окупитися дуже швидко. Концесійні угоди, розраховані на 10 — 50 років, приваблять саме солідні компанії, що розраховують на далеку перспективу.

Звісно, діяльність концесіонерів передбачає отримання ними прибутку. Послуги їхні якісніші, але водночас можуть бути й дорожчі. Але держава здатна регулювати цей процес. Візьмемо для прикладу концесію на водопостачання. Якщо держава не хоче підвищувати ціну на воду для споживачів, вона може обумовити субсидії для концесіонера — щось на кшталт тих субсидій, які нині є для державних постачальників води.

Крім того, зарубіжний досвід свідчить, що у споживача завжди залишається вибір: скористатися послугами концесіонерів або тих компаній, які працюють на інших засадах. Концесія має передбачати конкуренцію.

І, нарешті, останній плюс — це відсутність ризику для держави. Укладаючи концесійний договір, держава нічого не втратить. А от інвестор, якщо його проект був помилковий або робота недостатня, може зазнати серйозних збитків.

Досвід інших країн свідчить, що навіть враховуючи можливість ризику, підприємці охоче йдуть на укладання концесійної угоди. Для цього є кілька причин. Компанія отримує від держави об'єкт, який в іншому разі не могла б ані придбати, ані взяти в оренду. Крім того, об'єкт передається на досить тривалий термін, що дуже важливо в умовах нинішньої нестабільності в країні. Після обумовлення всіх деталей угоди держава не може втручатися в діяльність концесіонера, крім контролю за виконанням ним зобов'язань.

Концесіонер також може отримати пільги або субсидії, якщо він керує низькорентабельним або збитковим об'єктом, що має соціальне значення. Крім того, інвесторові можуть компенсувати витрати за створене ним майно під час експлуатації державного об'єкта. У разі, якщо виникли суперечки, концесіонер може звернутися до міжнародного суду.

Вже нині чимало компаній, зокрема й зарубіжних, виявляють зацікавлення до концесії в Україні. Вони знають, як отримати прибуток з тих об'єктів, які в нас зараховують до безнадійних, а нам надати комплекс європейського рівня послуг, не підвищуючи їхньої вартості при наявності водночас звичних для нас —безоплатних (як, наприклад, автошляхах).

З огляду на ті можливості, які дають для розвитку цілої низки комунальних, транспортних та інших підприємств, передача їх у концесії, прийняття відповідного закону стає більш ніж актуальним. Але основні принципи такого закону не повинні мати подвійного тлумачення. Особливо що стосується збереження за будь-яких ринкових та судових важелів державної чи комунальної власності, збереження рівня вартості послуг при збільшенні їх кількості та якості, наявності альтернативних пропозицій послуг.

Недопустимі також концесії на загальнодержавні монопольні утворення, що мають геополітичне значення, рівні можливості для вітчизняних та іноземних концесіонерів з огляду на нерівний стартовий потенціал та інше.

Зрозуміло також, що прийняття такого закону тільки створить можливості для розвитку. А позитивні результати ми, як громадяни України, отримаємо там, де центральна та місцева виконавча влада працюватиме на національні інтереси, а не будуть прислуговувати іноземному чи клановому капіталу. Зважаймо на це.

Віктор ЖЕРДИЦЬКИЙ,
народний депутат України.

У комітетах Верховної Ради України

Шляхом реформ до світової спільноти

З ініціативи Комітету з питань правової реформи за сприяння Німецького фонду правового співробітництва відбулося засідання «круглого столу». Це перша спроба налагодити тісну співпрацю комітету з Німецьким фондом правового співробітництва.

Метою спільного заходу, в якому взяли участь голова комітету Василь Сіренко, посол ФРН в Україні Еберхард Гайкен, голова Правління Німецького фонду міжнародного правового співробітництва Ірена Пакушер, є визначення системи пріоритетів з виконання завдань адаптації національного законодавства України до законодавства Європейського союзу та Ради Європи з урахуванням взятих Україною зобов'язань.

На засіданні, зокрема, було зазначено, що ефективне та повне втілення стратегічної мети нашої держави — бути повноправним членом світової спільноти — можливе за умови створення єдиної цілісної системи координації нормотворчої діяльності, чіткого планування законопроектних робіт, систематизації та кодифікації законодавства. Це особливо важливо, бо йде підготовка порядку денного третьої сесії Верховної Ради. В комітеті формується план законопроектних робіт на 1999 рік та до 2002 року.

У дискусіях з обраних трьох пріоритетних напрямів —судової реформи, проблем кодифікації цивільного права та адміністративної реформи — взяли участь народні депутати України Віктор Шишкін, Олександр Лавринович, Броніслав Райковський, Микола Лавриненко, Ігор Коліушко, провідні фахівці права, науковці, представники уряду.

Прес-служба Верховної Ради України.

Самоврядування: вирішив сільський сход

Бунт районного масштабу

На сході жителів кримського села Білоглинка побував заступник начальника відділу місцевих органів самоврядування Кабміну України Сергій Струс. Мета його приїзду — вивчити ситуацію в Сімферопольському районі, мешканці якого скаржаться на голову райдержадміністрації Володимира Закорецького, про що й пошта «ГУ» свідчить. Кілька обурливих фактів про методи керівництва місцевого начальства було надруковано на шпальтах, присвячених проведенню в Криму дня відкритого листа нашої газети.

Та звернення селян у різні інстанції досі результату не давали. Приїзд численних комісій, які перевіряли скарги людей на діяльність райголови, нічого не змінило. Київському гостю і кримським депутатам жителі розповіли про наболіле. Вони, в основному трудівники КСП «Пригородній», останню зарплату бачили рівно рік тому, майже стільки ж чекають пенсій і літні мешканці села. Перспектив поліпшити ситуацію — жодних. Депутат Верховної Ради Криму Афанасій Іванов переконаний, що в Києві не повною мірою володіють інформацією про біди району. За його словами, тут ситуація «близька до революційної».

Щоб привернути увагу до методів керівництва районного начальства, люди вже кілька разів перекривали трасу. Та й нинішній сход жителів за участю столичного гостя, як розповіли селяни, районне начальство намагалося зірвати, залякуючи людей повним відключенням електрики. Але до цього тут вже звикли, бо регулярно райенерго відключає саме бунтівливу Білоглинку.

Учасники сходу ухвалили рішення боротися за звільнення голови Сімферопольської райдержадміністрації усім миром і до повної перемоги.

Віктор ХОМЕНКО.

Такий дивний бенефіціар!..

О бідна моя
ненька Україно!
Не поталанило тобі
з президентами й
міністрами

Памфлет

«Пани лукаві...
Гинуть, гинуть!
У ярмах лицарські сини,
А препоганії пани
Жидам, братам своїм
хорошим,
останні продають штани...»

Т. ШЕВЧЕНКО.

У 1999 році Кабінет міністрів України подарував країні черговий опус під назвою «Програма структурної перебудови економіки України на середньотерміновий період (1999—2003 роки)».

Хто освятив цей шедевр? Міністерство економіки України в особі першого заступника міністра економіки О. Врублевського.

Цей «курсовий» з економіки потрапив до мене разом зі «Звітом Світового банку про стан економіки України» (проект «СЕМ» — державний економічний меморандум). І що я бачу: замовник — Світовий банк, а «бенефіціар» (краще й не вигадати!) — уряд України.

То що ж це за дивне «українське» слово «бенефіціар»? У жодному словнику такого слова немає, зате є «beneficial» (вигідний, корисливий) і «бенефіцій» (у середньовіччя — земельне володіння, подароване васалу без права наслідування на умовах виконання певної служби).

Чудово, захоплююся такою відвертою зухвалістю і читаю далі. Наглядову раду проекту «СЕМ» з боку України представляють: В. Роговий — міністр економіки України і А. Гальчинський — радник Президента України, а з «їхнього» боку — старший економіст (!) Світового банку (як тьотя Сара з анекдоту про К. Маркса). Ось вам і «бенефіціар» — в особі основного міністра (нації з тисячолітньою державністю) і «господар» — у ранзі мало не поштового кур'єра.

То коли ми навчимося себе поважати?!

А далі ще краще: «господар» в особі кур'єра СБ наказує, щоб отримані результати проекту урядовці використали під час розроблення програмних документів.

І слухняний «бенефіціар», дослухаючися до цінних вказівок СБ, видає 116 сторінок унікального за своїм «професіоналізмом» тексту «Програми структурної перебудови економіки України», навіть не утруднюючи себе перефразуванням цитат з «проекту СЕМ».

Одразу спадають на думку слова Тараса Шевченка:

«За шмат гнилої ковбаси
У вас хоч матір попроси,
То віддасте».

О бідна моя ненька Україно! Не поталанило тобі з міністрами і президентами!

Якщо на початку читання «курсового» з економіки на 116 сторінок я зазнала відчуття роздратування від «геніальних» відкриттів на кшталт: «посилення регулюючої ролі держави, спираючися на власні ресурси», «використання... інтеграційних процесів», «інноваційний тип розвитку економіки», «невтручання у використання підприємствами амортизаційних засобів», перетворення їх на надійне джерело інвестицій» тощо, то наприкінці настрій у мене став бадьорий і веселий.

Якби я була прем'єр-міністром, то футболісти грали б у футбол. Злочинці сиділи б у в'язницях, а фахівці-професіонали складали б програми і керували країною.

А тепер од вражень перейду до внутрішнього глибокого змісту документа.

З'ясовується, уряд України знає, що протягом 1991—1997 рр. виробництво внутрішнього валового продукту (ВВП) скоротилося на 58,4 %, промислової продукції — на 51,1%, сільгосппродукції — на 41,6%. Обсяг капітальних вкладень знизився у 4,8 разу. Реальна зарплата зменшилася більш як у 3 рази.

І відбувалося це, з'ясовується, на очах уряду!

Безпорадні ви наші!

Їм, сердешним, напередодні президентських виборів стало відомо, що частка заробітної плати у ВВП знизилася з 59% (1991 р.) до 47,6% (1997 р.).

Урядові нарешті спало на думку (очевидячки, повторили таблицю множення), що можливості економічного зростання були значно обмежені податковим пресом.

Вартість капбудівництва, виходить, зросла через високий рівень відсоткових ставок за кредити!

Прокинулися?

Удвічі зменшився випуск продукції машинобудування, легкої промисловості — у 20 разів. Умиваємося турецьким милом, зуби чистимо німецькою пастою, італійські чоботи носимо.

Як не згадати популярну пісеньку з не менш популярного свого часу індійського фільму: «Разодет я, как картинка, я в японских ботинках, в русской шапке большой, но с индийской душой». А хоч душа своя є?

Фінансування науки скоротилося у 5 разів і досягло рівня Буркіна-Фасо!

«Економічні архімеди» розгублені...

А ви очікували на щось інше? Який капіталіст, що поважає себе, власноруч плекатиме конкурента?!

Боже мій, подумати тільки: в роботі спільних підприємств поглиблюються негативні тенденції. Більш як 50% СП ухиляються від сплати податків. Наївні ви наші: всі 100% ухиляються!

І ось нарешті великі комбінатори прозрівають: немає державної стратегії підтримки власного товаровиробника! Як вам це?!

Кредиторська і дебіторська заборгованості удвічі перевищують річний обсяг ВВП. Затримка в зарплаті і пенсіях у 5 разів перевищує місячний роздрібний товарооборот.

А зниження реальної зарплати утричі (хто міг би подумати!) свідчить про зниження рівня життя населення!

Упорядники цього «шедевра» знають, що, згідно зі стандартами ООН, межа малозабезпеченості у країнах Центральної і Східної Європи становить 4 долари США на добу. Для України це 350 грн. на місяць. Однак пропозицію ПСПУ про підвищення межі малозабезпеченості до 118,6 грн. було відхилено більшістю Верховної Ради як «популістську».

Популісти прокляті, ці ООНівці! Для порівняння: середня заробітна плата в Польщі — 308 доларів.

Ми тепер менше споживаємо м'яса — у 3 рази, молока — у 2, риби — у 6 разів. На 9 років скоротилася тривалість життя.

А що пропонують великі стратеги?

Головну роль, кажуть, відіграватиме промисловість. Її частка в загальному обсязі валової додаткової вартості за 4 роки збільшиться на 0,4%, а легкої промисловості — аж на 0,2%. «Оборонка» виготовлятиме макаронні комплекси (щоб вішати лапшу на вуха). Сільгосмашинобудування — обладнання для заготівлі грибів і лікарських рослин. Саме те, що потрібно в резервації. Основним завданням структурної перебудови економіки буде «формування раціональної системи розселення, активізація функціонування сіл і малих міст, якісне оздоровлення регіонів».

Передовсім гроблять і гробитимуть регіони і центри з «надмірною концентрацією підприємств важкої індустрії і оборонної промисловості».

Це Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Луганська області, міста: Київ, Харків, Одеса, Кривий Ріг, Маріуполь...

Одне слово, даєш деурбанізацію і резервацію!

А в що? Чесно і відверто. Бо давня істина каже: врятування потопаючих — справа рук самих потопаючих.

Жити по-людськи або вмирати у «Злагоді» — вибирати доведеться кожному.

Олена МАЗУР,
народний депутат України.

Влада. Якій їй бути?

Точка зору

Відповідно до об'єктивних законів розвитку суспільства, демократія та авторитарність як протилежності перебувають постійно у стані боротьби, і їхні базові засади, які можна було б об'єднати, стають потужним джерелом і важелем прогресу, розбудови в політиці, виробництві, соціальній сфері.

Якщо влада справді прагне поступу в усіх сферах суспільства, вона повинна сприяти розвитку і демократії, і авторитарності, вміти віднаходити в них спільне, те, що служить інтересам і громадянина, і держави, і реалізувати його (спільне) своїми рішеннями.

А щоб обидві гілки влади акумулювали значний творчий потенціал, вони мають бути створені у вигляді вертикалей з прямим і зворотним зв'язками і мати умови для формування єдності зі своїм представництвом і своїми програмами в ньому залежно від обстановки, що складається в державі.

Вертикаль представницької гілки влади (демократії) має формуватися від сільської ради до Верховної Ради, вертикаль виконавчої гілки влади (авторитарності) — від виконкому населеного пункту до Кабінету міністрів.

А який орган має втілювати єдність двох протилежностей — представницької та виконавчої гілок влади?

Очевидно, Президент країни зі своїм апаратом, структурами й Конституцією як настільною книгою для орієнтування і керівництва у діях, або інший орган (Президія Верховної Ради) за відсутності інституту президентства.

А як у нас в Україні?

Представницької вертикалі з прямим і зворотним зв'язками немає, натомість є вертикаль виконавчої влади з прямим і зворотним зв'язками, та ще й з Президентом, його апаратом і структурами на чолі.

Органу, покликаного об'єднувати протилежності і створювати потенціал розвитку в країні, немає!

Нема такого об'єднавчого органу і між обласними радами народних депутатів і облдержадміністраціями, між міськими, районними радами і відповідними виконкомами. Нема його й на промислових підприємствах.

Які наслідки цього?

Інтереси народу, так само, як і інтереси держави, не відображаються в діяльності ані Верховної Ради, ані Кабінету міністрів з Президентом на чолі.

Кожна гілка влади намагається розв'язати проблеми відокремлено на основі своїх ідеологій, не поєднуючи зусилля на спільних напрямах.

Інтереси трудящих підприємств та інтереси держави ніяк не поєднані, в результаті підприємства не працюють, бюджети всіх рівнів не одержують податкових надходжень, люди бідують.

Особливо дається взнаки провал у сфері виробництва внаслідок ігнорування закономірності створення змішаної економіки на засадах єдності двох протилежностей — планової та ринкової економіки.

Як наслідок прийнятого курсу реформ, створене правове поле служить цілям ринку з його внутрішніми законами, у тому числі й кримінальними, а він — ринок — не допускає втручання держави. Ось чому будь-які спроби органів влади внести елементи управління в економіку вступають у суперечність зі стратегією економічних ринкових реформ та її законодавчою базою. Все це у поєднанні з самоусуненням виконавчої влади від процесів в економіці робить непотрібними скоординовані дії між гілками влади: адже нема об'єкта управління, значить, нема й об'єднавчої мети.

Якою має бути організація влади, щоб не вступати у суперечність з об'єктивними законами і процесами в суспільстві і гармонізувати інтереси громадян і держави?

Президент і його структури функціонально повинні являти собою єдність протилежностей — представницької та виконавчої гілок влади по всій висоті обох вертикалей.

Потрібно розробити механізм реалізації статті 2 Конституції про народ як єдине джерело влади в Україні, включаючи створення вертикалі представницьких органів влади, маючи на увазі, що така вертикаль виконавчої влади функціонує, а це дасть змогу взаємодію протилежних гілок влади ввести у річище об'єктивних законів розвитку суспільства.

Слід створити вертикалі представницької та виконавчої влади на рівні областей, міст, районів. Забезпечити регламентацію соціальних, виробничо-економічних відносин усередині промислових і сільськогосподарських підприємств усіх форм власності, з одного боку, і органами державної влади — з другого, шляхом прийняття закону про трудові колективи.

Неминучим наслідком усвідомлення необхідності такої організації влади в державі мають стати негайні кроки в напрямі:

— зміни стратегії економічних реформ шляхом відмови від суто ринкової економіки;

— створення законодавчого поля, що обслуговує потреби змішаної економіки, у тому числі з кредитно-фінансових відносин між підприємствами і державними, комерційними банками.

Оптимізація системи влади, механізмів прийняття й реалізації державних програм дасть змогу не тільки вивести суспільство з системної кризи, що охопила його сьогодні, а й забезпечити поступальний рух України в розвитку її економіки та поліпшенні матеріального стану громадян.

Фрідріх ГНЄУШЕВ,
депутат Луганської обласної ради двадцять другого скликання.

Заява фракції Селянської партії України

Невиплати зарплатні, регресних позовів, одноразової допомоги шахтарям призвели наше суспільство до акцій громадянської непокори — передодня громадянської війни.

На підтвердження сказаного наводимо звернення до Верховної Ради України голови Краснодонського теркому профспілки працівників вугільної промисловості Івана Козлова:

«У шахтарських колективах відбуваються стихійні акції протесту —непокора, невихід на роботу через фізичне виснаження й відсутність коштів на утримання родин.

Сьогодні вже стали масовими випадки невиїзду шахтарів з шахт на поверхню.

Лише у лютому поточного року такі акції протесту відбулися на шахтах «Молодогвардійська», «50 років СРСР», страйкували прохідники шахти «Дуванна», шахтарі шахт імені Баракова, імені Лютикова, «Талівська». Все більше спроб і випадків суїциду. На шахті імені Баракова 17 чоловік, які відмовилися піднятися на-гора до погашення їм боргу в зарплатах, намагалися розрізати собі вени.

На шахті «Талівська» з 22 лютого 40 гірників очисного вибою не піднімаються на поверхню, висуваючи такі ж вимоги. На шахті «Суходольська-Східна» не піднімаються на поверхню 70 чоловік.

З ініціативи шахтарів 23 лютого 1999 року до Краснодона пішими колонами прибули представники усіх трудових колективів на мітинг, щоб ще раз висловити свій протест проти сваволі й невиплати зарплатні.

Терком профспілки бачить вихід із становища, яке склалося, у негайному виділенні 2 місячних фондів оплати праці на видачу заборгованостей із зарплатні, а це, у свою чергу, сприятиме збільшенню обсягів видобутку вугілля, стабільній роботі вугільних підприємств та стабілізації соціально-політичної обстановки».

Марш протесту профспілки розцінюють як попереджувальний крок, як перший етап всенародного обурення бездіяльністю, нездатністю верховної влади навести лад у державі. Звернення профспілок до депутатів підписали 14 голів шахтних комітетів.

Фракція Селянської партії пропонує такі конкретні заходи щодо виплати заробітної платні шахтарям:

1. Національному банкові України, Кабінетові міністрів України забезпечити виділення пільгових кредитів Держрезерву для закупівлі вугілля у держрезерв і спрямування Мінвуглепромом не менше 90 відсотків від одержаних коштів на виплату заробітної платні.

За інформацією, яка прозвучала на засіданні Комітету з паливно-енергетичного комплексу, відповідна постанова Кабінетом міністрів ухвалена. Потрібно забезпечити негайне її виконання міністерствами, відомствами, Національним банком.

2. Кабінетові міністрів подати у першочерговому порядку до Верховної Ради законопроекти, які забезпечують виплату заборгованостей шахтарям.

3. Міністерству фінансів до 10 березня 1999 року виконати постанову Верховної Ради з підготовки законопроекту «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державний бюджет України на 1999 рік» і внести цей законопроект до Верховної Ради України.

Тим більш Міністерство фінансів зобов'язане внести цей законопроект, бо є відповідне розпорядження Президента України про підготовку Кабінетом міністрів законопроекту про збільшення фінансування Мінвуглепрому до 3 млрд. 141,7 млн. гривень.

4. Кабінетові міністрів України не менше 40 відсотків коштів, одержаних від централізації амортвідрахувань, спрямувати на фінансування Мінвуглепрому.

5. Державній податковій адміністрації забезпечити виплату в повному обсязі повернення ПДВ з направленням цих коштів Мінвуглепромом, згідно з телеграмою Прем'єр-міністра України В. Пустовойтенка, на виплату заробітної платні шахтарям.

6. Державній компанії «Укрвуглересурси» забезпечити негайні розрахунки за поставлене компанії вугілля.

7. Кабінетові міністрів України в першочерговому порядку внести до Верховної Ради України проект закону «Державна програма реформування вугільної промисловості», підтриманий 119 народними депутатами України.

8. Мінвуглепрому, Міністерству фінансів ужити негайних заходів щодо забезпечення виплат одноразової допомоги, регресних позовів шахтарям-інвалідам.

Ось слова Григорія Головіна — голови робочої групи інвалідів-регресників шахти імені Баракова:

«Ми, робоча група з регресу, звертаємося до вас, народні депутати, від імені 960 інвалідів шахти імені Баракова. Це ті, хто в недавньому минулому прославляв своєю працею Донбас, а нині змушений животіти у злиднях і хворобах і приречений на повільне вмирання.

У 1998 році на шахті в комбінаті померли 2 регресники, не одержуючи регресивного позову 18 місяців. Заборгованість з регресу 2 232 000 гривень, це найбільша заборгованість по об'єднанню. Ті гроші, що надходили у 1998 році, — це крапля в морі. Як можна вижити?

Люди доведені до відчаю. Ми на маємо грошей навіть на хліб, за інше й казати нема чого.

Шановні народні депутати, наполегливо просимо розв'язати проблему регресників, добитися грошей і допомогти нам вижити у цей важкий час. Одна надія на вас. А якщо і ви від нас відмахнетеся, то ми будемо звертатися в ООН, в комітет із захисту прав людини, адже країна, яка так ставиться до свого народу, не має права називатися державою. Це злочин перед людськістю».

Звернення підписали 228 чоловік.

Нині існує реальна можливість повторення на Україні румунських та угорських подій.

Міністерство вугільної промисловості вжило певних заходів для нормалізації роботи вугільної промисловості. Зріс видобуток, відбувається концентрація ринку вугілля державними компаніями, створеними при Мінвугіллі. Підготовлено новий фронт очисних вибоїв. КРО Мінвугілля, Генеральна прокуратура України вживають заходів щодо скорочення заборгованості комерційних структур.

Проте цих заходів недостатньо, бо розв'язати проблеми Міністерства вугільної промисловості, у першу чергу ліквідувати заборгованість у зарплаті, регресі, одноразовій допомозі, силами Мінвуглепрому неможливо.

Тому фракція Селянської партії України пропонує доручити комітетам Верховної Ради з питань бюджету і з питань паливно-енергетичного комплексу, Кабінетові міністрів, Мінвуглепрому, Мінфінові, Держрезерву, Національному банку підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проект постанови Верховної Ради, проекти законодавчих актів, прийняття яких дозволить виплатити заборгованості.

Наступний день уряду у Верховній Раді ми пропонуємо присвятити питанням стабілізації роботи Міністерства вугільної промисловості, забезпечення виплати шахтарям заборгованостей.

Сільське господарство, вугільна промисловість сьогодні перебувають у глибокій кризі. У той само час від роботи селян і шахтарів залежить, чи буде тепло в наших оселях і хліб на нашому столі.

Валерій КОЛОМОЙЦЕВ,
уповноважений представник фракції СелПУ, доктор економічних наук, професор, народний депутат України.

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *)

(в млн. гривень)

	на 1 січня 1998 року Загальна сума заборгован.	на 1 січня 1999 року Загальна сума заборгован.	на 1 лютого 1999 року Загальна сума заборгован.	на 26 лютого 1999 року Загальна сума заборгован.	на 1 березня 1999 року Загальна сума заборгован.
Усього по Україні	4907.8	6518.3	6634.9	6775.2	6754.5
в тому числі:					
— по бюджетних організ.	716.8	960.2	940.2	988.5	981.2
— по небюджетних організ.	4191	5558.1	5694.7	5786.7	5773.3
По всіх підприємствах і організаціях терміном:					
— до місяця	416.1	483.7	492.3	477.8	448.5
— від 1 до 2 місяців	429.7	461.9	486.4	520.9	495.9
— від 2 до 3 місяців	507.4	539.3	524.5	559.2	566.3
— понад 3 місяці	3554.6	5033.4	5131.6	5217.3	5243.8

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

за станом на 1 березня 1999 року
за всіма організаціями і установами

(тис. грн.)

	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі з причин:							
			відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завезенням з вини рег. управ. НБУ		інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	3672	269918.2	0	0.0	3214	268742.1	0	0.0	458	1176.1
Вінницька	14445	205926.9	0	0.0	14445	205926.9	0	0.0	0	0.0
Волинська	4963	143071.4	0	0.0	4948	142989.3	0	0.0	15	82.1
Дніпропетровська	12025	645889.4	0	0.0	.12002	645707.4	0	0.0	23	182.1
Донецька	20398	964688.2	19	122.1	20365	964554.4	0	0.0	14	11.6
Житомирська	16552	182425.7	0	0.0	16493	182256.0	0	0.0	59	169.7
Закарпатська	1871	56462.3	0	0.0	1871	56462.3	0	0.0	0	0.0
Запорізька	18715	235872.9	0	0.0	18703	235861.2	0	0.0	12	11.7
Івано-Франківська	2386	144524.0	0	0.0	2386	144524.0	0	0.0	0	0.0
Київська	3689	240498.0	0	0.0	3679	240474.1	0	0.0	10	23.9
Кіровоградська	13456	192823.8	0	0.0	13456	192823.8	0	0.0	0	0.0
Луганська	12206	632865.6	0	0.0	12061	631569.0	0	0.0	145	1296.6
Львівська	24598	297804.1	0	0.0	24000	296623.1	0	0.0	598	1181.0
Миколаївська	3566	196130.5	0	0.0	3419	195360.3	0	0.0	147	770.2
Одеська	7367	203649.8	0	0.0	7004	203169.6	0	0.0	363	480.2
Полтавська	3845	243838.8	0	0.0	3844	243837.1	0	0.0	1	1.7
Рівненська	13025	141127.7	0	0.0	13009	141122.3	0	0.0	16	5.5
Сумська	1642	208177.0	0	0.0	1637	208102.5	0	0.0	5	74.5
Тернопільська	2101	140202.1	0	0.0	2090	140195.3	0	0.0	11	6.8
Харківська	19146	379978.8	0	0.0	19014	379829.9	0	0.0	132	148.9
Херсонська	8921	167425.5	0	0.0	8883	167369.0	0	0.0	38	56.5
Хмельницька	17599	202321.2	0	0.0	17575	202228.7	0	0.0	24	92.5
Черкаська	3230	193770.8	0	0.0	3226	193762.4	0	0.0	4	8.3
Чернівецька	12056	89665.6	0	0.0	11724	88575.5	0	0.0	332	1090.1
Чернігівська	24442	182434.7	0	0.0	24442	182434.7	0	0.0	0	0.0
Київ	8256	187279.3	2	0.8	7173	184370.2	0	0.0	1081	2908.4
Оперу НБУ	234	5645.4	0	0.0	203	5318.4	0	0.0	31	327.0
Головне управління НБУ	12	44.1	0	0.0	12	44.1	0	0.0	0	0.0
ВСЬОГО	274418	6754461.7	21	122.9	270878	6744233.6	0	0.0	3519	10105.3

*) без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

«Про проект Закону України про державне регулювання експорту, імпорту, оптової, роздрібної торгівлі нафтопродуктами»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України проект Закону України про державне регулювання експорту, імпорту, оптової, роздрібної торгівлі нафтопродуктами, внесений на розгляд Верховної Ради України Президентом України у зв'язку з виданням Указу від 25 січня 1999 року № 46/99 «Про державне регулювання експорту, імпорту, оптової, роздрібної торгівлі нафтопродуктами», відхилити.

2. Кабінету Міністрів України разом з комітетами Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, з питань фінансів і банківської діяльності, з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки в місячний термін розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про державне регулювання експорту, імпорту, оптової, роздрібної торгівлі нафтопродуктами, в якому визначити перелік нафтопродуктів, експорт, імпорт, оптова, роздрібна торгівля якими здійснюється за наявності ліцензій (спеціальних дозволів), та порядок видачі таких ліцензій (спеціальних дозволів).

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
2 березня 1999 року.
№ 459-XIV

Шлях у Європу

Ратифікація Орхуської конвенції — важливий внесок у розбудову громадянського суспільства в Україні

Усі розвинуті країни світу схожі одна на одну наявністю вагомого і впливового громадянського суспільства, всі країни, що розвиваються, намагаються будувати це суспільство, але кожна — по-своєму.

Існування громадянського суспільства — запорука рівноваги в державі. Вплив громадських організацій та рухів на політичне і суспільне життя країн є чи не найважливішою складовою демократії, зворотний зв'язок «громадськість — влада» втримує останню від непродуманих рішень.

Наша країна мала історичні традиції громадянського суспільства (згадаймо часи Київської Русі або часи козаччини). На жаль, перебування під протекторатом Російської імперії, а згодом у Радянському Союзі, де громадянського суспільства просто не існувало, повністю знищило традиції двосторонніх зв'язків «влада—суспільство». Тому зараз процес розбудови громадянського суспільства доводиться починати практично заново. І опорою в цій важливій і нелегкій справі може стати рух, спрямований на доступ громадськості до інформації з екологічних питань та підвищення її ролі в обговоренні та прийнятті владних рішень. Бо чому б розбудову громадянського суспільства не почати саме з тієї сфери, яка стосується всіх і кожного, — з екології?

Та й привід є. Це ратифікація Орхуської конвенції і послідовне втілення її основних положень у життя. Однак вона мало відома пересічним громадянам України.

Конвенція підписана в червні 1998 року на четвертій конференції міністрів захисту довкілля, яка відбулася в місті Орхус у Данії. Назва конвенції — «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень і доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища» — говорить про основні питання, які вона зачіпає.

1. Доступ до інформації. Це питання законодавчо закріплене в Конституції України і конкретизується в статтях Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». На жаль, у законодавстві України немає окремого закону про екологічну інформацію і немає визначення, що таке екологічна інформація.

На практиці доступ громадськості до екологічної інформації може здійснюватися лише шляхом подання запитів громадян чи громадських організацій до владних структур. Зворотного зв'язку, тобто активного поширення даних й інформування населення з екологічних рішень, відкритого обговорення важливих для країни питань, — майже немає. А шкода. Оскільки, враховуючи післярадянський стан нашої держави, марно чекати особливої активності тільки знизу, від громадськості. На нашу думку, цей процес має йти і в зустрічному напрямку: від владних структур до громадськості. Саме влада відкритістю і прозорістю роботи, активною співпрацею із загалом може розбудити громадськість, дати їй зрозуміти, що часи кулуарного прийняття рішень однією чи кількома особами, які не завжди й готові до них, уже минули. Починається новий етап: коли прийняттю рішень передує діалог, всебічне обговорення. Такий підхід дозволить наблизитися до прийняття оптимальних рішень.

2. Вплив громадськості на прийняття рішень. Активно впливати на прийняття рішень громадськість може тільки в тому разі, коли одержує інформацію вчасно і в повному обсязі. Тобто друге положення конвенції тісно пов'язане з першим: доступом до інформації.

На жаль, ні в тексті конвенції, ні в ході її обговорення до і після підписання не було встановлено чіткого механізму впливу громадськості на прийняття рішень. На нашу думку, цей процес треба починати з відкритого обговорення найбільш важливих екологічних питань з неурядовими організаціями, науковими колами, завчасного оповіщення громадськості про обговорюване питання, прийняття письмових пропозицій. Таким чином можна структурувати саму громадськість, навчити її діалогу з властями, а владі — навчитися формувати такий механізм. Видається доцільним також законодавчо закріпити положення «Про громадські слухання» і розробити процедуру обговорення важливих питань.

3. Доступ до правосуддя. Це питання — найменш підготовлене для впровадження в нашій країні. На доступ громадян до правосуддя з екологічних питань поширюються ті ж недоліки, що їх має вся судова система України. У чинній Конституції декларується функціонування в Україні трьох гілок влади: законодавчої, виконавчої і судової. Але якщо перші дві, хоч і перебувають постійно у протистоянні, все ж розбудовуються, активно впливають на політичне й економічне життя країни, то про судову владу навряд чи можна це казати. Тобто втілення третього положення Орхуської конвенції стосується і юристів, і суддів, і екологів. Буде чітка судова система в країні — будуть і екологічні питання вирішуватися в судах на належному рівні.

За часи незалежності України вже з'явилися прецеденти врахування думки громадськості й успішного відстоювання нею своїх екологічних прав. Це насамперед відома історія з будівництвом терміналу для перевантаження мінеральних добрив у Миколаєві. Суд, встановивши порушення принципів інформованості та участі громадськості у прийнятті рішень, визнав недійсними висновки державної екологічної експертизи (проведеної Мінекобезпеки) проекту будівництва комплексу, і будівництво терміналу було призупинено. Завдяки грамотній і наполегливій роботі громадських екологічних організацій «ЕкоПраво» та «Зелений світ» вдалося захистити екологічні права громадян.

Ратифікація Орхуської конвенції, а потім і її запровадження — це шлях України в Європу, бо вступ нашої держави до екологічного союзу європейських країн для нас набагато реальніший і навіть важливіший, ніж вступ до економічного союзу.

Юрій САМОЙЛЕНКО,
народний депутат України, голова Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, голова Української екологічної асоціації «Зелений світ»;
Валентина ПІДЛІСНЮК,
заступник директора Центру екологічних досліджень НаУКМА.

Вісім мільярдів доларів валяються на дорогах України. І нема кому підняти

У квітні цього року виповниться 70 років з дня заснування колись найблискучішої і в той самий час найнедоступнішої для пересічної радянської людини фірми — ВАТ «Інтурист». Бурхливих урочистостей, мабуть, не буде: пацієнт швидше мертвий, аніж живий.

Рівно 70 років тому в унітарній державі СРСР, де уся й усе спиралося на державну власність, створили Всесоюзне акціонерне товариство «Інтурист». Наголошую, не державну, а приватну організацію. Нині ми можемо лише здогадуватися, якими мотивами керувалися народні комісари, відступаючи від засад побудови першої робітничо-селянської держави. Але головний мотив був очевидний — Захід неохоче йшов на контакти з радянськими державними підприємствами. Видимість акціонерного товариства одразу ж зміцнювала позиції нової туристичної компанії, яка взяла на себе обов'язки обслуговувати іноземців за звичними для нього стандартами на одній шостій частині суші.

Вклавши до статутного фонду ВАТ «Інтурист» усього 5 мільйонів карбованців і надалі практично не підтримуючи його державними асигнуваннями, а створивши на першому етапі лише кілька туристичних комплексів, консервативний Радянський уряд за лічені роки зумів одержати від новоствореної організації величезні валютні прибутки, левова частка яких, природно, залишалася у державній скарбниці. Але навіть ті крихти, які перепадали «Інтуристові», дозволили йому за досить малий термін створити на неозорих просторах від Ужгорода до Владивостока близько ста спеціалізованих туристичних комплексів, здатних приймати вередливого іноземця на належному рівні. На ці ж кошти створили мережу представництв «Інтуриста» за кордоном і відділень усередині країни. Але щоб ВАТ не почувалося, з одного боку, надто привільно, а з другого — не спочивало на лаврах досягнутих успіхів, створили Комітет із закордонного туризму, який опікувався ним як малою дитиною. Бо воно того було варте.

Фактично відсутня наприкінці 20-х галузь закордонного туризму за кілька десятиліть перетворилася на величезну індустрію, третина якої базувалася в Україні. Але на початку 90-х років, внаслідок відомих подій, здавалося б непохитна й неприступна фірма, при одній згадці про яку вітчизняному обивателю перехоплювало подих, наказала довго жити.

Той айсберг, що залишився в Україні, також почав розвалюватися на дрібні уламки. Процес триває й досі. І все через те, що немає координації дій з центру на відміну від того, як це робиться хоча б у славетному «Супутнику» чи в туризмі, яким опікуються профспілки. Багато наших туркомплексів під тиском постійних змін, відсутності стабільності й цілісності у системі «Інтурист» пішли на вільний хліб, ставши звичайними готелями і втративши — вже, здається, назавжди — накопичений за багато років досвід і професіоналізм співробітників.

Сьогодні більшість розвинених та «здравомислячих» держав мають стабільну економіку та високий рівень соціального захисту населення не в останню чергу завдяки доходам від закордонного туризму. Благополучна Австрія, наприклад, одержує від туристичного бізнесу рівно половину всіх своїх бюджетних надходжень. В Іспанії близько 60% доходів до казни — від закордонного туризму. Арабські Емірати відбудовують свої міста на грошики мандрівників, відкриваючи їх по черзі на рік для цікавих. Невеликі країни, так звані «бананові республіки», взагалі живуть за рахунок шукачів пригод та екзотики.

А Україна, держава одної з найдревніших цивілізацій Східної Європи, багатющих народних звичаїв і самобутньої культури, яка привертає до себе чужоземців упродовж багатьох століть, залишається на сьогодні через нашу нікчемну марноту білою плямою на всесвітній туристичній карті.

Невже Україна не становить собою сьогодні ніякого інтересу для іноземців? Аж ніяк! Таланисті європейці мало не в чергах стоять на наших кордонах, щоб познайомитися з недавньою «забороненою зоною» й не стільки подивитися на найстрашнішу точку на карті Європи — Чорнобильську АЕС, скільки ближче взнати людей, які живуть у країні, що прагне ввійти до спільного європейського дому. Але зробити це їм непросто. З одного боку — відсутність державної зацікавленості й байдужість влади до іноземців, а з другого — немилимі, «дохристиянські» правила прийому дорогих гостей при перетині кордону. Іноземці часом розповідають такі історії, в які й повірити соромно. З них службові люди відверто вимагають «в'їзне мито» — зрозуміло, у ВКВ й тільки через кишеньковий розрахунок. У випадку «нерозуміння російської мови» мандруючий на новенькому «Мерседесі» іноземець ризикує нарватися на екологічний контроль, який загрожує йому не тільки кількома годинами незабутніх вражень, а й можливим арештом авто. Після такого «гостинного прийому» він десятому закаже дорогу в цю «країну чудес».

Крім того, що підривається міжнародний авторитет молодої держави, країна втрачає колосальні кошти, які в усьому світі називаються «асфальтними грошима». Адже для їх одержання не потрібно суттєвих капітальних вкладень, використання дорогих природних запасів. Достатньо лише мудро, з державною відповідальністю підійти до відродження раніше добре налагодженої справи, проявити турботу й увагу до людини, яка мріє віддячити вам сторицею за приязну усмішку.

Як правило, закордонний турист мріє відвідати не одне місто чи одну країну. Його не влаштовує поїздка «туди-назад». Він при грошах і готовий їх витратити на свій розсуд. У минулі часи закордонні гості могли вранці прилетіти до Москви, на другий день здійснити «автопробіг» до Харкова, а ввечері наступного дня понівжитися на чорноморському узбережжі. Таких туристських маршрутів були десятки, якщо не сотні. Сьогодні ми не можемо не лише запросити туриста з-за кордону, оскільки не маємо жодного закордонного представництва (а використовувати старі зв'язки з російськими турагентствами не дозволяє, вірогідно, національна гордість), а й добре прийняти, задовольнити його не такі-то й вибагливі запити і побажання, бо вже немає цілісної системи сервісу «Інтуристу».

Необізнаний читач може мені заперечити: що за проблема? Кордони відкриті, будь-який іноземець може до нас приїхати, натовпи наших співвітчизників виїжджають за кордон на відпочинок. Про що йдеться?! Про те, що будь-яка держава, коли хоч трохи себе поважає, має бути зацікавлена насамперед у залученні закордонного туриста, який підживлює економіку країни валютними надходженнями, а не у відпливі капіталів за кордон, які вивозяться нашими «комівояжерами» в обмін на дешевий ширвжиток і вживані автомобілі. А справні звіти деяких керівників від туризму лише поглиблюють проблему, оскільки замовчують її, роблячи добру міну при поганій грі. Ще кілька років тому закордонний туризм приносив чималий прибуток до скарбниці держави. Нині, на жаль, про цю статтю прибутків усерйоз говорити не випадає. Інтуристами часом називають і бізнесменів, і артистів, а часом навіть офіційні делегації, аби лише все мало пристойний вигляд.

Закордонний туризм — інтернаціональний. Він не визнає «залізної завіси» й національної відокремленості. Прикро, що Україна наприкінці двадцятого століття опинилася на узбіччі загального захоплення туризмом. У той час, як Всесвітня туристична організація у своїй програмі на 1999 рік проголосила, що закордонний туризм — фактор збереження світової спадщини для майбутнього тисячоліття. А Європейська Рада готується у травні провести Перший міжнародний форум «Мозаїка» для відродження традиційного культурного туризму.

Може скластися враження, що система «Інтурист» в Україні назавжди втрачена і її відродження вже неможливе. Проте при усьому критичному ставленні до того, що відбулося за останні роки з ВАТ «Інтурист», я все-таки з оптимізмом дивлюся на відновлення інтурбізнесу в Україні. Свого часу в Києві створили унікальну всесоюзну лабораторію, яка займається розробкою правил прийому закордонних гостей, а також створенням нормативної бази діяльності системи «Інтурист», яку багато років очолювала нинішній президент об'єднання «Інтурист-Україна» Т. Євдокимова. Накопичений величезний досвід міг би послужити добру службу. Потрібна лише добра воля й державний підхід до розв'язання цієї немаловажної проблеми й хоча б трохи уваги й зацікавленості з боку уряду та Верховної Ради. А за працівниками інтуризму діло не стане! На нещодавній зустрічі з головою Державного комітету України з туризму В. Цибухом я вперше за останні сім років почув від керівника такого високого рангу, що пріоритетним напрямом у туризмі віднині буде робота на прийом закордонних туристів. Зрушити з мертвої точки застиглу брилу — справа не з легких. Але все-таки не безнадійна. Хотілося б, щоб усе вийшло.

За підрахунками фахівців, при вирішенні лише організаційних питань приваблення закордонних туристів навіть той комплекс туристичних послуг, який зберігся, міг би приносити до бюджету України від 5 до 8 мільярдів доларів щорічно. Перевірити це просто: включити окремим рядком до державного бюджету прибутки від закордонного туризму. Лише в такому разі наша стара добра «інтеркурочка» знов нестиме золоті яйця, а не докльовуватиме останні зернята минулих розкошів!

Леонід КАРПОВ,
почесний працівник туризму України, голова правління АТЗТ «Інтербізнесцентр «Дружба».
Харків.

Шановні акціонери!

21 квітня 1999 р. о 14-й годині за адресою: вул. Воровського, 4, в приміщенні актового залу, відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Київ».

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки роботи ВАТ «Київ» за 1998 р. та основні напрями діяльності акціонерного товариства на 1999 р.
2. Затвердження річного звіту, балансу, розподілу прибутку, що залишається в розпорядженні товариства за 1998 р., та плану розподілу прибутку на 1999 р. Про виплату дивідендів за 1998 р.
3. Звіт голови ревізійної комісії.
4. Різне.

Реєстрація акціонерів та їх представників проводитиметься з 12.00 до 13.45.

Для реєстрації акціонерам слід мати при собі документ, що посвідчує особу, довідку про ідентифікаційний код, для представників акціонерів — доручення на право участі в зборах.

Правління ВАТ «Київ».

До уваги акціонерів АТЗТ «Харківський жировий комбінат»

Правління АТЗТ «Харківський жировий комбінат» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 26 квітня 1999 року о 15.00 у приміщенні актового залу за адресою: м. Харків, пр. Ілліча, 120.

Реєстрація учасників з 12-00 до 14-30.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік та основні напрями його роботи на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження річного звіту, балансу акціонерного товариства та звіту ревізійної комісії.
5. Вибори голови правління товариства.
6. Затвердження внутрішніх положень товариства.
7. Внесення змін до статуту.
8. Вибори органів управління товариства.
9. Про розподіл прибутку, отриманого товариством за результатами роботи в 1998 році. Затвердження розміру відрахувань від прибутку на виплату дивідендів та порядок їх виплати.
10. Про участь товариства у заснуванні «Торгівельного будинку».
11. Різне.

Правління ВАТ «Реалізаційна база»

повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30 квітня 1999 р. о 10.00 за адресою: м. Київ, вул. Миру, 19 (актовий зал).

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки роботи за 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Основні напрями діяльності на 1999 р.
4. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ.
5. Про обрання спостережної ради ВАТ.
6. Про голову правління ВАТ.
7. Різне.

Початок реєстрації з 8.00 до 10.00.

З документами акціонери можуть ознайомитися в правлінні ВАТ.

Кожному акціонеру при собі мати паспорт, для представників — паспорт та належним чином оформлене доручення.

Повідомлення для акціонерів ВАТ «Автотранспортне підприємство 13004»

25 квітня 1999 р. об 11-й годині в приміщенні кінотеатру «Ленінград» за адресою: м. Київ, пр-т Гагаріна, 7 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Автотранспортне підприємство 13004».

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 — 1998 рр.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність за 1997 — 1998 рр.
3. Звіт спостережної ради про фінансово-господарську діяльність за 1997 — 1998 рр.
4. Затвердження річного звіту та балансу ВАТ за 1998 рік.
5. Затвердження нової редакції статуту ВАТ.
6. Обрання правління ВАТ.
7. Обрання голови правління ВАТ.
8. Обрання спостережної ради.
9. Обрання ревізійної комісії.
10. Про затвердження незалежного реєстратора.
11. Доповідь новообраного представника правління про планування перспективного розвитку підприємства.

Реєстрація акціонерів проводиться о 9-й годині 30 хвилин на підставі паспорта, сертифіката акцій, а для представників акціонерів — також доручення про передачу їм права на участь у зборах. **Довідки за тел.: 560-90-01, 235-83-11.**

Акціонер ВАТ «АТП-13004» (ОП «Українська індустріальна корпорація»)
Реєстратор ТОВ «Дельта-реєстр»

Правління ЗАТ «Дарна»

повідомляє, що загальні збори акціонерів (представників) відбудуться 26 квітня 1999 р. о 12-й год. за адресою: вул. Червонотканцька, 42 (клуб).

Порядок денний:

1. Інформація правління про проведену роботу.
2. Прийняття доповнень та змін до статуту та установного договору ЗАТ «Дарна».
3. Вибори ради та ревізійної комісії.

Правління ВАТ «Миронівська районна аптека № 17»

повідомляє про проведення 23 квітня 1999 року чергових загальних зборів акціонерів.

Порядок денний:

1. Підсумки діяльності ВАТ за 1998 рік та план діяльності на 1999 рік (звіт правління).
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про виплату дивідендів.

Початок зборів об 11-й годині, реєстрація учасників з 8-ї години. Місце проведення: м. Миронівка, вул. Пироженка, 3 (актовий зал пансіонату «Радон»).

Довідки за телефонами: 5-57-51, 5-14-50.

Правление ОАО «Токмакский элеватор»

сообщает об изменениях в повестке дня собрания, которое состоится 15 марта 1999 года.

1. Внесение изменений в устав ОАО «Токмакский элеватор».
2. Выборы членов наблюдательного совета.
3. Замена регистратора.

До уваги власників облігацій місцевої позики Броварської міської ради!

Броварська міська рада повідомляє, що в період з 14 по 28 квітня 1999 року відбудеться погашення та виплата відсотків за облігаціями місцевої позики.

За дорученням Броварської міської ради погашення облігацій здійснюється АБ «Київська Русь» за адресою: Київ, вул. Б. Хмельницького, 52-б, АБ «Київська Русь».

Для погашення облігацій потрібно не пізніш як за 10 днів після закінчення строку їх обігу, пред'явити сертифікати облігацій АБ «Київська Русь» з доданням таких реквізитів власника:

повне найменування власника облігацій;

юридична адреса;

банківські реквізити.

До уваги акціонерів АТ «Завод ЕФКОН»

Повідомляємо, що 24 квітня 1999 року об 11-й годині за адресою: 253160, Київ, проспект Возз'єднання, 19, в актовому залі (на території заводу) відбудуться чергові збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт правління.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження річних результатів діяльності.
5. Затвердження кошторису на 1999 рік.
6. Різне.

Реєстрація учасників у день зборів з 8 год. 30 хв. до 9 год. 30 хв.

Телефон для довідок (044) 553-29-48.

До уваги акціонерів ВАТ «Житомирське АТП-11827»

Повідомляємо, що чергові Загальні збори акціонерів відбудуться 23 квітня 1999 року о 14.00 за адресою: 262029, Житомир, вул. Яна Гамарника, 52/54.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік та основні напрями діяльності на 1999 рік.
2. Звіт спостережної ради за звітний період.
3. Звіт та висновки ревізійної комісії по річному звіту і балансу.
4. Затвердження річного звіту та балансу.
5. Затвердження розподілу чистого прибутку за 1998 рік та планових нормативів розподілу прибутку на 1999 рік.

Реєстрація учасників зборів з 11.00 до 13.00 за місцем проведення зборів.

Особи, що не зареєструвалися в зазначений час, не матимуть права на участь у голосуванні.

При собі потрібно мати документ, що посвідчує особу, для представників акціонерів — відповідне доручення.

Довідки за тел.: (8-0412) 37-49-84, 36-24-44.

Правління ВАТ.

До відома акціонерів ВАТ «Концерн електрон»

24 квітня за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 1-а відбудуться загальні збори акціонерів.

Початок о 10 год.

Реєстрація акціонерів — з 9.00 до 9.50.

Порядок денний:

1. Про виконання виробничо-господарського та фінансового планів ВАТ за 1998 р. та плани роботи на 1999 рік.
2. Звіт і висновки ревізійної комісії за підсумками діяльності ВАТ у 1998 р.
3. Про створення, ліквідацію та реорганізацію дочірніх підприємств, філій, представництв.
4. Різне.

Для участі у зборах необхідно пред'явити документ, що посвідчує особу, та виписку з реєстру акціонерів.

Телефон для довідок: м. Львів (0322) 34-03-88. м. Дніпропетровськ (0562) 45-15-51, (056) 778-07-26.

Рада ВАТ «Концерн-Електрон».

Правление ОАО «Николаевоблпчелопром»

извещает, что общее собрание акционеров состоится 27 апреля 1999 года в 10.00, по адресу: Николаев, ул. Строителей,15-а, «Облавтоучкомбинат».

Повестка дня:

1. Отчет правления и ревизионной комиссии о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 1998 год.
2. Внесение изменений в устав и утверждение формы выпуска акций.
3. Выборы наблюдательного совета и довыборы члена ревкомиссии.
4. Разное.

Начало регистрации в 9.00. Акционерам иметь при себе документ, удостоверяющий личность, сертификат акций, представителям — доверенность.

Оголошення

ТОВ «Укрінтер», ЗКПО 23506877, **ліквідується.**

Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою:

м. Київ, вул. Предславинська, 43/2, тел. (044) 268-34-72.

Арбітражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 475/5 про визнання банкрутом Тульчинського приватного малого підприємства «Герман» (288300, м. Тульчин Вінницької області, вул. Кутузова, 14; р/р 26002200459001 в АПБ «Україна» м. Тульчин, МФО 302311).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «УНІСЕФ Фінансова Компанія Лтд» оголошує про зменшення статутного фонду товариства з обмеженою відповідальністю «УНІСЕФ Фінансова Компанія Лтд.»

Адреса товариства з обмеженою відповідальністю «УНІСЕФ Фінансова Компанія Лтд»: 252001, Київ, Музейний провулок, 4, третій поверх, тел. 517-42-22.

Арбитражным судом Луганской области возбуждено дело № 10/162-б о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Веком-ЛТД» (г. Луганск, кв. Гаевого, 35; р/с 26004629 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 304007, код 23261163).

Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику принимаются в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 348000, г. Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, За, Арбитражный суд Луганской области.

Арбітражний суд Хмельницької області порушив справи про банкрутство:

№ 7/3-Б від 18.12.98 р., приватної виробничо-комерційної фірми «Стар» (Старокостянтинів, вул. Миру, 1/155, р/р 26000301076 у Старокостянтинівському відділенні Ощадбанку 2888, МФО 375166, код 21322989);

№ 7/4-Б від 18.12.98 р., товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Грос» (Радківці Старокостянтинівського району Хмельницької області, р/р 26008301120 у Старокостянтинівському відділенні Ощадбанку 2888, МФО 375166, код 23836480).

Кредиторам та можливим санаторам направляти заяви з майновими вимогами до боржників у місячний термін з дня опублікуванню оголошення за адресою:

280000, Хмельницький, пл. Незалежності, 1, Арбітражний суд.

Арбітражний суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справи про банкрутство:

1. № 6/8-б — ТОВ «Агат Лтд.» (код ЗКПО —21302691), юридична адреса: 326000, Херсонська обл., смт Нововоронцовка, вул. Гагаріна, буд.1, р/р 26000724446710 в Нововоронцовському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352123;

2. № 8/16-б — приватного підприємства «Ассоль» (код ЗКПО — 23138408), юридична адреса: 326400, Херсонська обл., м. Скадовськ, вул. Комсомольська, буд. 292/10, р/р 26006003010949 у Скадовському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352156;

3. № 6/249-б — ТОВ «Магазин № 50» (код ЗКПО — 14135382), юридична адреса: 326840, Херсонська обл., м. Нова Каховка, вул. Маяковського, буд.15, р/р 26002201028001 в Новокаховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242.

Письмові звернення щодо майнових вимог та умов санації подавати до арбітражного суду не пізніше одного місяця з дня опублікування оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «Млинбуд»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 квітня 1999 року о 12.00 за адресою: м. Київ, вул. Стельмаха, 6А.

Реєстрація акціонерів з 11.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-госопдарської діяльності товариства за 1998 рік та основні напрями розвитку на 1999 рік.
2. Звіти спостережної ради та ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Внесення змін та доповнень до статуту.
4. Інші питання.

Дочірнє підприємство «АГРО ГРУП ІНФОРМ—КИЇВ» (ідентифікаційний код 25594549) повідомляє про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників. Всі права та зобов'язання за договорами укладеними ДП «Агро Груп Інформ—Київ» переходять до ТОВ ІА «Агро Груп Інформ». Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 253133, м. Київ, Лабораторний провулок, 7-А, тел. 268-70-37.

Арбітражним судом Рівненської області (266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушено справу № 8/327-Б/98 про визнання банкрутом Висоцького споживчого товариства (265504, Рівненська обл., Дубровицький р-н, с. Висоцьке, р/р 260021009 в Дубровицькому філіалі акціонерного поштово-пенсійного банку «Аваль», м. Дубровиця, пл. Дубровицького збройного повстання, 1, МФО 333572, і. к. 01765006).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Олбі-Фінанс» (ідентифікаційний код 20591428) повідомляє про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників. Претензії приймаються до 23 березня 1999 року за адресою: 252042, м. Київ, вул. П. Лумумби, 4-А, тел. 264-88-04.

У номер

✔ Донецьк

Хоч і в шахту, якщо Батьківщина накаже

Відвідувачам міжнародної виставки «ЦеБіт-99», яка з 18 по 24 березня проходитиме в Ганновері (ФРН), учені Донецького державного інституту штучного інтелекту покажуть двох своїх «вихованців»-роботів. Машинами можна керувати як дистанційно, так і в автономному режимі. Інтелект дозволяє їм самостійно орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, з великою швидкістю приймати, обробляти та передавати інформацію. А використовуватимуть роботів у небезпечних для людей умовах: надглибоких шахтах, місцях великої загазованості, радіоактивності, під водою. «Штучні люди» можуть мати різні модифікації, оснащатися різними інструментами, приладами, повідомляє ДІНАУ.

✔ Дніпропетровськ

Рятуйте, хлопці, шахту!

У Західному Донбасі розпочалася кампанія за порятунок шахти «Першотравневої», яка свого часу першою була побудована у цьому басейні. Ясно, що за продуктивністю їй дійсно вже не конкурувати з іншими. І тому Мінвуглепром вирішив закрити шахту. Але гірники вважають, що дарма. Шахта, по-перше, видає на-гора найякісніше у басейні коксівне вугілля. По-друге, уже й без підготовки нових фронтів для очисних робіт спроможна ще забезпечити не менш як 600 тисяч тонн палива. А останній аргумент такий — одним махом закривати отже залишати без роботи півміста Першотравенська.

✔ Тернопіль

На дурничку й лимонна кислота — мед

Поки автомобіль громадянина Польщі буксував на крутому підйомі біля села Кам'янка Підволочиського району, шестеро зловмисників, серед яких троє учнів і двоє раніше судимих громадян, вирішили поживитися тим, що було під тентом у напівпричепі. Вони викрали звідти десять мішків лимонної кислоти вагою 400 кілограмів. Про це потерпілий повідомив місцеву державтоінспекцію. Зусиллями її працівників, а також Підволочиського райвідділу міліції групу затримано, перевіряється її причетність до інших злочинів.

✔ Ялта

Безплатно — пішки

Вражені критичним станом ялтинського ліфтового господарства міста депутати майже без обговорення ухвалили рішення про проведення експерименту з платного проїзду в ліфтах у 15 будинках. Фінансуватиме його управління міського комунального господарства. Це, на думку депутатів, дасть змогу уникнути зрівнялівки у квартплаті жителів міста, які, мешкаючи в низькоповерхових будинках, автоматично платили й за обслуговування та експлуатацію ліфтів. Такі експерименти, проведені в кількох інших містах південнобережжя, вже довели ефективність в економії електроенергії.

✔ Херсон

На Дніпрі навігація...

Кораблі Херсонського річкового порту розпочали перевезення пасажирів до лівобережного райцентру Гола Пристань та до зон відпочинку. На лініях працює поки що вісім з двадцяти шести суден. Останні ще ремонтуються.

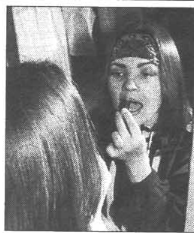
Минулого року портовики перевезли понад мільйон пасажирів, нинішнього — планують не менше. Найбільша біда — відсутність коштів у міському бюджеті для фінансування перевезень пільговиків. А без грошей неможливо придбати пальне, запчастини тощо.

Мал. Сергія ГОРОБЦЯ.

Жіночий день у казенному домі

Репортаж з колонії

(Початок на 1-й стор.).

— Ви — Лариса? — запитала вона. — З Кривого Рогу?

— Так... — Я була ошелешена, не розуміючи, звідки вона мене знає.

— Ти що, не впізнаєш мене? — підійшла вона ближче.

Якесь сьоме почуття підказало, що це Машка, подруга, з якою я не бачилася років десять. Але як вона змінилася!

Відвівши її на бік, спробувала з'ясувати, що сталося. Маша попалася на наркотиках. У місті, яке заполонило безробіття, це, либонь, один із способів вижити. Дали їй небагато, зглянувшись, мабуть, на дітей, що залишилися без матері. І відправили до Чернігова по етапу.

— Машо, чим я можу тобі допомогти? — намагалася якось виборсатися з незручної ситуації.

— Чим? Сигарети маєш? — посміхнулася вона. І, випереджаючи потік співчутливих слів, які мали от-от злетіти з моїх уст, зауважила:

— Губи нафарбуй, Ларисо, помада стерлася...

* * *

Сигарету я так і не спромоглася роздобути. Єдину пачку, що мав при собі колега-фотокореспондент, ув'язнені розмели за п'ять секунд. І тут, у дворику, жадібно затяглися під заздрісні погляди товаришок.

Курево тут — головна валюта. «Не треба нам ані цукерок, ані ковбас-балабас», — кажуть ув'язнені, шкодуючи про те, що 30 пачок сигарет і кілограм чаю на 52 дні (за лімітом) так швидко кінчаються. Тому коли палити кортить, а нема чого, у в'язниці кипить жвава торгівля. Фуфайку продають за десять сигарет, а мило «Камея» — за дві.

У розряд дефіциту потрапила й косметика. Помадою і кремом користуватися можна, а от пудрою й тушшю —ані-ні! Що як ув'язнена підступним чином змінить свою зовнішність, нафарбує очі і втече? Скандал буде. Але, застосовуючи туш "тюремну" власного виготовлення (спалюють пачку з-під сигарет і чорну сажу перемішують з господарським милом) дівчата ходять при повному макіяжі.

На розмови про чоловіків тут — табу. Не їздять вони на побачення, а коли й їздять, то до дуже небагатьох. Та природа не терпить порожнечі. І дівчата створюють «родини», заповнюючи брак ніжності й пестощів спілкуванням одна з одною. І пристрасті у цих сім'ях справжні, і бійки за кохану лютіші, ніж на лицарських турнірах. Розборки інколи відбуваються так жорстоко — з порізами лезами і ударами чавунними гратами по голові, — що дам доводиться розводити по різних дільницях, і навіть по різних зонах.

Трапляються тут і щасливі історії. Вся тюрма дивом дивувалася: чого це Тамарка лежить з полуничною маскою на обличчі, коли всі вони давляться макаронами? А як звільнилася — все стало зрозуміло. Любов у неї була з вільнонайманим. Одружилися вони, поїхали в інше місто, і дитинка у них знайшлася. Але такий хепі-енд —скоріш виняток, аніж правило.

* * *

Восьме березня у в'язниці теж вихідний. Відбій на годину пізніше, а так розпорядок, як завжди. Та цього дня вони всі намагаються «мати вигляд». Виймають приховане смачненьке з посилок, що їх надсилають родичі. Готують «фірмові» торти: корейську вермішель заливають сиропом або згущен перемішують з маслом і подрібненим печивом.

В одному загоні — дискотека. В іншому — концерт. У третьому просто збираються поспівати. Пісні різні. Але і про кохання також.

«Я прошу, не уезжайте, любимые,
Я прошу, вы возвращайтесь, любимые,
И привозите дожди,
Дожди с далекого берега...»

Цю пісню, що її мені заспівали в одинадцятому загоні, я записала на диктофон і слухала, повертаючись до Києва. Нічний дощ, ятрячи душу, бився у вікна автобуса. Той самий дощ. На волі такий самий, як і в зоні.

Лариса КРУПІН
Фото Юрія ВЕНГЕРЕШ

Де взяти адвоката «за призначенням»?

Проблема

Право громадянина на захист від обвинувачення закріплено Конституцією України, Кримінально-процесуальним кодексом, постановою пленуму Верховного суду. Проте під час проведення досудового слідства та розгляду кримінальних справ у судах часто натрапляємо на значні складнощі в забезпеченні вимог даного законодавства. Коли до відповідальності притягуються матеріально забезпечені особи, питань не виникає — до їх послуг кращі адвокати. Якщо ж кому немає чим заплатити адвокату (а таких сьогодні багато), починається «викручування» нервів слідчому. Чому? Бо той, хто притягається до відповідальності, вправі вимагати, щоб його захищав адвокат.

У разі наполягання адвоката забезпечать. Мають місце випадки, коли підсудні в судовому процесі заявляли, що їх схиляли відмовитися від захисника. У разі підтвердження цього, слідчий несе відповідальність.

Законом передбачені випадки, коли участь захисника по справі є обов'язковою, незалежно від того, хоче цього чи ні особа, яка притягується до відповідальності. Зокрема, у випадках, коли до відповідальності притягнено неповнолітніх віком до 18 років або осіб, які через фізичні або психічні вади не можуть самі реалізувати своє право на захист. Обов'язкова участь захисника по справах, коли санкція статті передбачає смертну кару.

Непоодинокими є групові злочини, коли до відповідальності притягуються по декілька підлітків і кожен з них повинен бути забезпечений захисником.

Обов'язковою є участь адвоката у справах осіб, котрі не володіють мовою, якою ведеться слідство та судовий процес.

Раніше у випадках, коли обвинувачений не наймав адвоката, а бажав його мати, слідчий надсилав відношення завідувачу юридичної консультації і той зобов'язував когось з колег здійснити захист. За це адвокату платили з каси юрконсультації певну винагороду. Нині адвокатура є добровільним професійним громадським формуванням, тобто працівники займаються цією діяльністю приватно або вступають в об'єднання з іншими колегами. Всеукраїнською організацією є Спілка адвокатів України — теж добровільна, незалежна, самоврядна організація. Ні юридичні асоціації, ні Спілка адвокатів України питань оплати праці адвокатів, які виступали в судах за призначенням, не вирішують. Згідно з чинним законодавством оплата їхньої праці здійснюється за рахунок держави, яка, в свою чергу, повинна покривати витрачені кошти за рахунок засудженого.

Та проблема у тому, що у держави немає грошей. Складається дивна ситуація: забезпечена особа, яка притягається до відповідальності і бажає мати досвідченого захисника, за порадою звертається саме до слідчого. Той пропонує адвоката, але просить його попрацювати і «за призначенням» — безоплатно. Нічого — вихід! Слідчий чи суддя не тільки змушені вмовляти адвоката взяти на себе захист, а й робити це безоплатно.

Що робити, щоб важливе право людини на захист не лишалося просто декларацією? Не буду давати рецепти, але як прокурор переконаний: потрібно створити таку систему, за якої слідчі, суддя у разі необхідності надсилали б запит про здійснення адвокатом захисту особи і прохання безперешкодно задовольнялося б.

Іван ІВАШКЕВИЧ,
прокурор Берегівського району, старший радник юстиції.
Закарпатська область.

Імпічмент не лише в Америці

Хто заварив кашу, яку вже майже рік має розсьорбувати чимале селище?

Самоврядування: проблеми зростання

Свого часу голова селищної ради гамірного містечка Меліоративного, що в Новомосковському районі, Любов Тодорова прославилася вольовим і непоступливим характером. Задумане завжди доводила до кінця. Отож звинувачувати тепер тамтешніх мешканців, які на останніх виборах знову обрали її селищним головою, не доводиться. Вони хотіли, як краще. Звідки було людям знати, що Любов Миколаївна, котра досі справді впевнено тут правила, поволі втрачала почуття міри?

Скажімо, після виборів голова взялася звільняти з роботи працівників виконавчого комітету селищної ради. Та депутати дружно заступилися за звільнених з роботи.

Любов Миколаївна не зупинилася, а хутко скликала сходку мешканців Меліоративного, на якій переконала всіх, що церемонитися не варто. Давайте, мовляв, влаштуємо місцевий референдум «з питання дострокового припинення повноважень селищної ради 23-го скликання». І люди наче погодилися.

Проте районний прокурор звернув увагу на численні й серйозні порушення чинного законодавства про референдуми та місцеве самоврядування і опротестував «незалежні» дії селищного голови. Районний суд підтвердив висновки прокурора і скасував уже кваплива проголошене Л. Тодоровою «припинення повноважень депутатів, обраних 29 березня 1998 року на чотири роки».

Та сказано, що у Тодорової характер, як твердий горішок. Наприкінці минулого року, коли люди налаштувалися на свято, у Меліоративному несподівано відбулися... нові, позачергові вибори селищної ради. Ясно, що за одностороннім рішенням Любові Миколаївни, оскільки ще діючі депутати, як того вимагає закон, їх не призначали. І навіть не були заздалегідь посвячені в задум Тодорової. Більше того, вибори відбулися і без участі селищної виборчої комісії, хоч на неї єдину має покладатися організація такої акції — від висунення кандидатів до підрахунку голосів.

Отож виходить, що Л. Тодорова і тут обійшлася «власними силами». Повторно втрутився районний прокурор, кваліфікувавши «витівку» як самочинну. Та нинішній рік розпочався для невеликого селища тим, що перипетії в ньому мусила вивчати Генеральна прокуратура України. Вона дійшла висновку: Любов Миколаївна умисне чи ненароком, але справді «розминулася» з законами. Відтак повертайте назад усе, як було.

Зате новою ситуацією негайно скористалися депутати селищної ради. Їх тут 23. На останню сесію з'явився 21 обранець, і всі, окрім одного, проголосували за «імпічмент» Тодоровій — за дострокове припинення вже її повноважень. На тій підставі, що Тодорова порушувала Конституцію та закони України. І, звичайно, за те, що «заварила кашу» в Меліоративному.

Як свідчать юристи, це рішення депутатів цілком законне і не може викликати заперечень. Саме з зазначених причин та мотивів вони мають право оголошувати недовіру своєму голові.

То про що тоді мова? Можемо лише порадити меліоративцям, яким уже не уникнути позачергових виборів нового селищного голови, своїм вибором дійти істини, припинити будь-які сварки і не помилитися, передусім, у власних насущних інтересах. Сподіваючись, що так і станеться.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Як зупинити «відплив мізків»?

Харківський міськвиконком розробив низку заходів, спрямованих на зниження відпливу з міста кваліфікованих спеціалістів. Деталі документа поки що не розголошуються. Хоча гласність людям «з мізками» і вмілими руками допомогла б скоріше визначитися: чи будуть вони потрібні в рідному місті, чи треба покладатися на роботу в інших містах і дальніх країнах. Як стверджує влада, передусім вона зацікавлена зупинити відплив працездатних молодих людей. За статистичними даними, вони настільки не зацікавлені залишатися працювати в рідному місті, що на більшості підприємств середній вік робітників — передпенсійний.

Утім, це — далеко не перша спроба міської влади покращити демографічну ситуацію. Всі попередні закінчилися поразкою. Зокрема, торік було заявлено про створення в Харківській області Фонду кредитування житлового будівництва для молодих сімей. З цією метою для пільгових кредитів було виділено два мільйони гривень з державного і обласного бюджетів. Кошти пішли на будівництво житла в області і МЖК ХТЗ. Але новобудови не можуть сьогодні конкурувати з ринком вторинного житла. До того ж це — крапля в морі потреб молоді у «даху над головою». А тому, якщо раніше харків'яни виїжджали за довгим карбованцем, як правило, до Росії, то сьогодні раді вже й невеликому заробітку в сусідньому місті.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Медицина

Україні — «Україн», хворим — можливість вибору

Коли людина хворіє, її турбує одне: як одужати. А якщо людина хвора на рак? Тоді шанс продовжити життя залежить від того, яке лікування запропонує лікар. На жаль, донедавна медицина нічого обнадійливого запропонувати не могла і подекуди хворі помирали не від раку, а від наслідків хіміотерапії — офіційно прийнятого методу лікування.

Про це почула під час міжнародного симпозіуму, що відбувся в столиці і на якому медичній громадськості було представлено, скажемо так, альтернативний для нашої країни метод лікування хвороби — новим протираковим препаратом «Украін», створеним на основі чистотілу. Тема для України, де спостерігається зростання онкозахворювань, як ніколи актуальна. А тут ще й чистотіл — трава, якою в народі здавна зводили бородавки (вони, до речі, теж є пухлинами, але доброякісними). Щоправда, новим препарат можна назвати лише умовно. Адже винайдено його років двадцять тому. Автор — доктор Наукового українського федерального інституту (Австрія), Українського протиракового інституту у Відні Василь Новицький (хімік за освітою) — виїхав за кордон 25 років тому.

Що ж являють собою ці ліки? Медичною мовою це звучатиме так: «напівсинтетична сполука тіофосфорної кислоти та алкалоїдів, виділених з чистотілу великого». Дію препарату можна назвати унікальною: токсичний та смертельний для ракових клітин, «Украін» не спричиняє жодних негативних перетворень у нормальних клітинних структурах. Тобто, вбиваючи ракові клітини, він залишається безпечним для всіх інших.

Зі вже опублікованих результатів клінічних випробувань можна зробити висновок про цінність «Украіну». Лікування ним пройшло більше 1000 хворих. З препаратом успішно працює цілий ряд клінік у США, Австрії, Німеччині, Австралії. Та хоч як дивно, але в нашій країні про нього майже нічого невідомо, хоча загалом дослідження ведуться. Зокрема, на базі десятої столичної лікарні працює клініка професора Земскова, де ось уже сім років досліджують препарат у лікарняній практиці.

Директор Київського центру лікування печінки, жовчних протоків та підшлункової залози, академік Римської академії, доктор медичних наук, професор Володимир Земсков виступив одним з ініціаторів симпозіуму.

— **Володимире Сергійовичу, про мету заходу ви сказали буквально двома словами: «Ознайомити з препаратом».**

— Так. Адже в світі він відомий давно, його продають в аптеках. Ми ж не поспішали: сім років проводили дослідження (перші два роки Новицький давав нам препарат безкоштовно — там це виходило в рік по 200 тис. доларів) і напрацьовували матеріал.

А знаєте, що стало поштовхом? Ми вже працювали з німцями, і виявилося, що від рутинної хіміотерапії у випадках раку печінки, шлунка, стравоходу, товстої кишки зі ста пролікованих хворих 99 (це дані німців) вмирають від хіміотерапії, не доживши до смерті від раку.

До речі, перший раз я «вбив» хворого саме хіміотерапією. Як тільки доза перевищується, настає смерть. Тепер це вже скрізь у світі відомо. Тому й виникла ця альтернативна онкологія.

— **Розкажіть, будь ласка, в чому полягає альтернативність.**

— Вона грунтується на правах людини. Ви мусите мати право на вибір методу лікування. У нас такого права немає. Що лікар побажає, те й призначить з хіміопрепаратів, не пояснюючи суті захворювання.

— **Тоді що означає традиційна онкологія?**

— У нас немає традиційної онкології, є офіційна. Це за більшовиків вигадали: «традиційна» — «нетрадиційна». Нетрадиційною назвали народну, хоча, коли мислити логічно, якраз вона і є традиційною, тому що передається з покоління в покоління і є доброю. Але щоб надурити тебе, мене, платника податків, вигадали офіційну медицину, щоб не пояснювати, скільки ж із твого сукупного податку пішло на охорону здоров'я.

— **Тобто, можна сказати, пощастить хворому — він прийде до вас і ви призначите йому «Украін», не пощастить — піде до іншого і лікуватиметься хімією?**

— Усе залежить від того, наскільки хворий володіє інформацією. Багато хто, наприклад, із хворих-іноземців прийшов до мене через професора Новицького. Є й такі, що приїжджають, але вже пізно.

— **То коли ж приймати «Украін»? Коли пухлина вже достатньо велика?**

— Ні, звичайно. Рак лікувати слід чим раніше, тим краще. Препарат можна приймати і з профілактичною метою, він діє як імуномодулятор. Загалом спектр його дії досить широкий — від омолодження (коли вам 60-70-80 років) до лікування гепатиту та раку. Але треба, щоб вас проконсультував фахівець.

— **А чи є якісь протипоказання?**

— Нема. Однак на препарат не треба покладати зайві сподівання. Іноді ваш організм може бути навіть нечутливим до нього.

— **А куди можна звернутися хворим, які бажають випробувати на собі новий метод лікування? І коли в аптечній мережі з'являться ці ліки?**

— Можна звертатися безпосередньо в нашу клініку, що розташована у десятій київській лікарні. Такий само центр є у Дніпропетровську (медсанчастина акумуляторного заводу), а також у Донецьку (онкологічний центр під керівництвом Григорія Бондаря). Сам препарат з'явиться в аптеках протягом одного-двох місяців.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Почасти хворі помирають не від раку, а від хіміотерапії

У номер

✔ **Луцьк**

Велика вода — велика біда

Волинське Полісся затопила весняна вода. Найбільші ріки краю Прип'ять, Стохід, Турія, вийшовши з берегів, уже підтопили кілька десятків сіл семи північних районів області, понад дві тисячі селянських дворів. Талі й річкові потоки стікають у криниці, що загрожує спалахом інфекції. Під водою також близько 33 тисяч гектарів сільгоспугідь.

У центрі стихії опинилося місто Ратне. Тут водами могутньої Прип'яті підтоплено 26 житлових будинків — відселено двадцять сімей. Змито кілька опор, пошкоджено електролінію. Аварійні бригади «Волиньобленерго» приступили до ліквідації наслідків повені.

Стихію в повеневих районах Волині контролює управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. Мобільні служби «Волиньводгоспу» ліквідують прориви дамб. Цілодобово працюють і всі 56 насосних станцій, що відкачують повеневу воду із зони лиха. Проте, за словами метеорологів, пік повені ще попереду.

✔ **Ужгород**

На сніги пішли дощі

Тривожними були минулі вихідні для тих, хто живе в басейнах річок Тиси, Латориці та Боржави. Рівень води в Тисі внаслідок танення снігів та випадання дощу піднявся до 12 метрів 20 сантиметрів при висоті захисної дамби 14 метрів 30 сантиметрів. «Запас» висоти дамби на Латориці — ще два метри.

Підвищується рівень води в системі меліоративних каналів. Підтоплено багато сільськогосподарських угідь Ужгородського та Берегівського районів, виникла загроза підтоплення села Свободи на Берегівщині. Для нарощування дамби тут уже укладено понад 2 тисячі мішків з піском. У село прибули плавзасоби Міністерства з надзвичайних ситуацій.

На території Закарпаття організовано цілодобове чергування оперативних груп.

✔ **Київ**

Кому — свято, а кому — мітинг

8 березня 168 представниць Асоціації «Жінки Славутича» провели не за святковим столом, а на мітингу в місті енергетиків ЧАЕС. У такий спосіб вони підтримали вимоги чоловіків про повне погашення боргів з виплати заробітної плати. Цілком імовірно, що багатьох зі страйкуючих за станом здоров'я не допустять до роботи — адже перед роботою всі працівники зміни мають пройти медогляд.

А тим часом оперативний персонал Чорнобильської електростанції, з тих, котрі поки що працюють, почав акцію протесту у формі повної відмови від міжзмінного відпочинку.

✔ **Львів**

Корови не винні...

Зарплатня в натуральному еквіваленті — вже не дивина. Люди отримують замість грошей цукор, борошно, консерви — продукцію своїх підприємств або бартерну. Працівники Шусолівської селянської спілки на Самбірщині взяли зароблене... коровами. Втративши надію, вони забрали худобу самовільно.

А вчителі трьох шкіл Нового Роздолу, доведені до відчаю (не отримали зарплати за останні чотири місяці минулого року), вдалися до страйку. Чи не взяти їм зарплатню... учнями?

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На побачення із синами...

(Початок на 1-й стор.).

Вантажний літак Іл-76 привіз сюди солдатських матерів з усіх регіонів України на побачення з синами-миротворцями 240-го українського окремого спеціального батальйону стабілізаційних сил НАТО. На борту прибув і цінний вантаж — кілька УАЗиків та машина швидкої допомоги — подарунок міських адміністрацій Києва, Львова і Дніпропетровська батальйонові. Та набагато ціннішим і значимішим для наших хлопців був уміст важенних сумок, у яких матері привезли гостинці своїм дітям. Переважно — українське сало.

Долаючи кілометри і перетинаючи кордони, змирившися з незручностями вантажного літака і ревінням мотору, сонні і трохи налякані жінки нарешті впали в обійми своїх синів.

Потім були поцілунки, розповіді, домашні котлети, офіційні привітання міністра і гостей, що прилетіли з ним.

— Цю зустріч нам улаштувало Міністерство оборони України, — звернулася до українських миротворців від імені солдатських матерів Ольга Ніколаєва. — Нас провели тим шляхом, яким ви, наші сини, прийшли на цю землю. Наприклад, мій син Ніколаєв Антон служив у навчальній частині «Десна». Ми побували там. Нам показали, що ви їсте, чим займаєтеся, як відпочиваєте...

За святковим антуражем, за пафосом виступів, за високими чинами гостей і щасливими рум'яними обличчями солдатських матері не встигли розгледіти небезпечну службу своїх дітей-миротворців. Усі вони вважали, що саме завдяки дисциплінованим, сумлінним і чесним своїм хлопчакам їх запросили на це побачення. На запитання, чому саме ваша мати приїхала на зустріч із вами, рядовий Роман Колупаєв відповів:

— Таке рішення ухвалило командування батальйону. Це мені нагорода за добру службу.

Усі миротворці як один казали про виконання обов'язку, почесну місію і відповідальність, яку вони усвідомлюють. Солдати українського миротворчого батальйону патрулюють територію, допомагають місцевим мешканцям, розвозять по школах харчі, гуманітарну допомогу... Їх тут знають і люблять як захисників та гарантів спокою. На Алексиному мосту, що його патрулюють наші миротворці, місцеві вітають їх вигуками: «Україна, гуд!» А отже — довіряють...

— Я запитував у матерів, чи хочуть вони, щоб діти продовжували служити в миротворчому батальйоні. І почув у відповідь: «Так». Побачивши ці зруйновані будинки, жінки мені сказали, що і молодших синів відправлять служити до Боснії, щоб в Україні такого ніколи не було! — сказав генерал армії Олександр Кузьмук.

До речі, разом із солдатськими матерями у розташування 240-го ОСБ прибув на стажування син міністра Іван Кузьмук — слухач Військово-медичної академії. Майбутній військовий хірург на практиці опановуватиме спеціальність у медичній роті українського миротворчого батальйону. За словами юнака, це рішення прийняте ним самостійно. Тато так охарактеризував громадянську позицію сина:

— Мої діти «гарвардів» не закінчували! Вони діти військовослужбовця. І мій син, військовий лікар, разом з іншими синами України виконуватиме свій обов'язок у складі українських миротворчих сил у Боснії.

Ольга ВАУЛІНА.

Київ — Мостар — Київ.

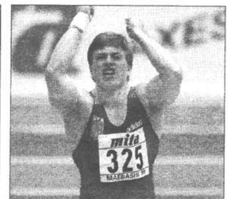
Спорт

«Золоті» ядра з українських «гармат»

Чудово виступили українські легкоатлети на чемпіонаті світу в приміщеннях, який відбувся в японському місті Маебасі. Усі медалі нам принесли майстри зі штовхання ядра. Чемпіонами стали: броварчанин Олександр Багач (21.41) і харків'янка Віта Павлиш (21.43 — рекорд зимових чемпіонатів світу). Бронзову нагороду виборов одесит Євген Білоног (20.89).

Фото АП.

На п'єдесталі пошани Євген Білоног, Олександр Багач та Джон Годіна (США); Віта Павлиш після «золотого» поштовху

Перші рекорди другого кола

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 16-й тур.

«Металург» Д — «Шахтар». 0:4. 4 000. Попов, 51, Зубов, 61, Тимощук, 77, Воробей, 82.

«Металург» Зп — «Ворскла». 0:1. 7 000. Гузенко, 56.

«Прикарпаття» — «Зірка». 1:0. 10 000. Забранський, 59.

«Кривбас» — «Дніпро». 2:1. 27 000. Пономаренко, 66, з пенальті, Воскобойник, 76 — І. Корпонай, 57.

«Таврія» — «Нива». 1:0. 10 000. Гайдаш, 45. На 83-й хв. Гайдаш не реалізував пенальті.

СК «Миколаїв» — «Металіст». 0:2. 8 500. Кирлик, 5, Карабута, 84.

«Металург» М — «Карпати». 4:2. 11 000. Бабич, 4, 12, 61, Рикун, 7 — Паляниця, 65, з пенальті, Толочко, 75. На 23-й хв. Плотко («Металург») не реалізував пенальті.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	11	3	1	45—12	36
ШАХТАР	12	0	4	49—15	36
КРИВБАС	8	6	2	19—8	30
Карпати	8	5	3	26—17	29
Металург М	7	4	5	22—15	25
ЦСКА	5	7	3	19—17	22
Металіст	7	1	8	17—24	22
Металург Д	6	4	6	18—24	22
Металург Зп	6	3	7	24—30	21
Таврія	5	4	7	17—20	19
Ворскла	5	4	7	17—22	19
Дніпро	5	1	10	14—29	16
Нива	4	4	8	11—20	16
Зірка	4	4	8	13—20	16
ПРИКАРПАТТЯ	3	4	9	14—33	13
СК МИКОЛАЇВ	2	4	10	10—29	10

Очевидячки, скучили-таки за футболом уболівальники. Свідченням цього — велика кількість глядачів на трибунах. Навіть в Івано-Франківську на стадіоні «Рух» їх зібралося десять тисяч (!). «Прикарпаття», між іншим, серед претендентів на медалі не значиться, а навпаки. Хоча його поєдинок із кіровоградцями заздалегідь охрестили «матчем смерті». Насправді так воно і є, бо обидва суперники ведуть нелегку боротьбу за виживання.

Але глядацький рекорд туру було встановлено у Кривому Розі. І футболісти віддячили своєму дванадцятому гравцеві — вболівальникові — перемогою. Вона, до речі, вивела криворіжців на третє місце. Щоправда, допомогли їм у цьому, звісно, того не бажаючи, «Карпати». Либонь, ще така напруження, що триває у львівському колективі останнім часом через зміну тренерського складу, негативно позначилося на футболістах.

А маріупольці і їхній наставник Микола Павлов заслуговують на всіляку похвалу. Немає сумніву, що під час зимової перерви вони не розважалися, а наполегливо працювали. Пам'ятаєте, як усі ми раділи, коли команда з Маріуполя в Ізраїлі перемогла московський «Спартак»? Результативно зіграв проти львів'ян Костянтин Бабич, який відзначився «хет-триком». Перевага азовців була б ще вагомішою, але «Карпати» «пожалів» їхній колишній гравець Плотко, котрий не реалізував пенальті.

Виступаючи в пресі напередодні початку другої половини чемпіонату, головний тренер донецького «Шахтаря» Яремченко сказав: мета колективу не змінилася —золоті медалі! Причому Валерій Іванович повідомив, що його підопічні прагнутимуть випередити «Динамо» на очко. Від слів донечани перейшли до справи і розгромили земляків з «Металурга». Цікаво, чим відповість Валерій Лобановський. Завтра в Києві динамівці на своєму стадіоні прийматимуть маріупольський «Металург». Початок зустрічі — о 19.00.

Минулої п'ятниці відбулося чергове засідання ради ПФЛ. Було прийнято рішення про зняття шести очок з клубів другої ліги: «Шахтаря» (Макіївка), «Вересу», «Гарая», «Портовика», «Динамо-СКА», «Металурга» (Новомосковськ), «Шахтаря» (Стаханов), ВПС (Краматорськ). У разі невиплати заявочного внеску до 10 березня усі перелічені клуби буде знято зі змагань.

На цьому засіданні було визначено господарів і гостей перших півфінальних матчів Кубка країни. Отже, 28 квітня зустрічаться: «Зірка» — «Динамо», «Карпати» — «Шахтар». Нарешті, називаємо також дату проведення звітно-виборчої конференції ПФЛ — 26 червня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Чемпіонат Іспанії. «Реал» (Мадрид) — «Реал» (Сарагоса) — 3:2 (Рауль, 21, з пенальті, 90, Морієнтес, 50 — Кілі Гонсалес, 73, 75).

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 211444.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311043.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України